

samk

Satakunnan ammattikorkeakoulu
Satakunta University of Applied Sciences

KATJA HEIKKINEN

Verovapaat ja veronalaiset matka- kustannusten korvaukset

Case Karelia-ammattikorkeakoulu

LIIKETALouden TUTKINTO-OHJELMA
2025

TIIVISTELMÄ

Heikkinen, Katja: Verovapaat ja veronalaiset matkakustannusten korvaukset –
Case Karelia-ammattikorkeakoulu
Opinnäytetyö, AMK
Liiketalous
Toukokuu 2025
Sivumäärä: 65

Opinnäytetyössä tutkittiin työsuhteessa oleville ja muille kuin työsuhteessa oleville maksettavien työstä aiheutuvien matkakustannusten korvausten veronalaisuutta. Tutkielmassa selvitettiin kenelle, millä edellytyksillä ja millaisia matkakustannusten korvauksia voidaan korvata verovapaasti ja milloin kustannukset ovat veronalaisia. Veronalaisena käsiteltävien matkakustannusten korvausten osalta selvitettiin, milloin niitä voidaan korvata ennakonpidätystä toimittamatta ja milloin ennakonpidätys on toimitettava. Opinnäytetyössä käsiteltiin lisäksi joitakin erityiskysymyksiä, joita työmatkojen yhteydessä saattaa ilmetä. Näissä tilanteissa on huomioitava mitkä matkakustannukset tai miltä osin matkakustannuksia voidaan korvata palkansaajalle verovapaasti.

Matkakustannusten korvauksiin liittyvää sääntelyä on lainsäädännön lisäksi lukuisissa eri Verohallinnon ohjeissa, eikä sääntely ole välttämättä kaikilta osin täysin selkeää. Tämän vuoksi matkakustannusten korvauksia maksavalle organisaatiolle voi olla joissakin tilanteissa epäselvää, miten matkakustannusten korvaukset pitäisi käsitellä, verovapaasti vai veronalaisena. Opinnäytetyön tavoitteena oli selkeyttää matkakustannusten korvausten verotuksen käytäntöjä.

Opinnäytetyö toteutettiin empiirisenä oikeustutkimuksena laadullista tutkimusmenetelmää käyttäen. Opinnäytetyön tutkimusongelman ratkaisu perustuu opinnäytetyön teoriaosassa käsiteltyihin oikeuslähteisiin, erityisesti tuloverolakiin ja erilaisiin Verohallinnon syventäviin vero-ohjeisiin. Opinnäytetyön lopputuloksena toimeksiantajalle laadittiin taulukkomuotoinen kooste matkakustannusten korvausten veronalaisuudesta erilaisissa tilanteissa. Ohjeesta selviää, ovatko matkakustannusten korvaukset kussakin tilanteessa verovapaita, ennakonpidätyksestä vapaita vai ennakonpidätyksen alaisia. Ohjeen tarkoituksena on helpottaa matkakustannusten korvausten käsittelyä.

Avainsanat: matkakustannusten korvaus, päiväraha, kilometrikorvaus, työmatka, erityinen työntekemispaikka, toissijainen työpaikka, varsinainen työpaikka

ABSTRACT

Heikkinen, Katja: Tax-exempt and taxable reimbursements for travel expenses
– Case Karelia University of Applied Sciences

Bachelor's thesis

Business Administration

May 2025

Number of pages: 65

The thesis studied the taxability of reimbursements for travel expenses paid to employees and non-employees. The thesis examined to whom, under what conditions, and what kind of travel expenses can be reimbursed tax-free, and when the expenses are taxable. Regarding travel expense reimbursements as taxable, it was explained when they can be reimbursed without withholding tax and when withholding must be made. The thesis also addressed specific issues that may arise in the context of business travel. In these situations, it is necessary to consider which travel expenses or parts of travel expenses can be reimbursed to the employee tax-free.

In addition to legislation, regulations related to travel expense reimbursements are set out in a number of guidelines issued by the Finnish Tax Administration, and the regulations may be ambiguous in some respects. As a result, in some situations, it may be unclear to the organisation paying the travel expense reimbursements whether the reimbursement should be treated as tax-exempt or taxable. The aim of the thesis was to clarify the taxation practices of travel expense reimbursements.

The thesis was conducted as an empirical legal study using a qualitative research method. The solution to the research problem of the thesis is based on the legal sources discussed in the theoretical part of the thesis, in particular, the Income Tax Act and various in-depth instructions from the Tax Administration. As a result of the thesis, a tabular summary of the taxability of travel expense reimbursements in different situations was compiled for the client. The instructions clarify whether travel expense reimbursements are tax-exempt, exempt from withholding tax or subject to withholding tax in each situation. The purpose of the instructions was to facilitate the processing of travel expense reimbursements.

Keywords: compensation for travel cost, daily allowances, kilometre allowance, a business trip, a special place of work, a secondary place of work, a primary place of work

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	6
2 TUTKIMUSONGELMA, MENETELMÄT JA TOIMEKSIANTAJA	8
2.1 Tutkimusongelma	8
2.2 Tutkimusmenetelmä	9
2.3 Toimeksiantaja	11
3 MATKAKUSTANNUSTEN KORVAAMISEEN SOVELLETTAVAT OIKEUSOHJEET	12
3.1 Yleistä sovellettavista oikeusohjeista.....	12
3.2 Verotuksen oikeuslähteet	13
3.3 Tuloverolaki	14
3.4 Ennakkoperintälaki	14
4 KESKEISET KÄSITTEET	15
4.1 Matkakustannusten korvaukset	15
4.2 Matkustamiskustannusten korvaukset.....	15
4.3 Päiväraha	16
4.4 Kilometrikorvaus	16
5 MATKOJEN RYHMITTELY VEROLAINSÄÄDÄNNÖSSÄ	17
5.1 Työskentelyyn liittyvät matkat verolainsäädännössä	17
5.2 Varsinainen työpaikka	17
5.3 Toissijainen työpaikka	18
5.4 Erityinen työntekemisaika	20
6 VEROVAPAAT MATKAKUSTANNUSTEN KORVAUKSET	21
6.1 Verovapaiden matkakustannusten korvausten maksamisen edellytykset.....	21
6.1.1 Verovapaisiin korvauksiin oikeutetut henkilöt	21
6.1.2 Työmatka	23
6.1.3 Verohallinnon kustannuspäätös.....	24
6.1.4 Matkalasku	28
6.2 Vaihtoehdot matkakustannusten maksamiselle.....	29
6.3 Muut saajat.....	30
6.3.1 Tositteisiin perustuvat matkakustannukset	31
6.3.2 Työhaastatteluun osallistuva	32
6.3.3 Työharjoittelija.....	32

6.4 Kansainväliset tilanteet.....	33
6.4.1 Suomesta ulkomaille työskentelemään lähtevä palkansaaja	34
6.4.2 Ulkomailta Suomeen työskentelemään tuleva palkansaaja	35
6.4.3 Ulkomailta Suomeen tuleva rajoitetusti verovelvollinen	36
7 VERONALAISET MATKAKUSTANNUSTEN KORVAUKSET	37
7.1 Veronalaiset matkakustannusten korvaukset	37
7.2 Palkansaajan työstä välittömästi johtuvat kustannukset	37
7.3 Työkorvauksen saajan matkakustannusten korvaukset	39
7.4 Ennakonpidätyksen alaiset matkakustannukset	40
8 ERITYISKYSYMYKSIÄ	42
8.1 Työmatka palkansaajan vapaa-ajan asunnolta	42
8.2 Vapaa-ajan ja työmatkan yhdistäminen	43
8.3 Hotellihuoneen tai matkalipun hintaan sisältyvä aamiainen.....	44
8.4 Majoittumisesta aiheutuvat kustannukset	44
8.5 Työ- ja virkasuhteen perusteella saatavat bonukset.....	45
8.6 Passi.....	46
8.7 Sakko ja hallinnollinen seuraamusmaksu.....	46
9 YHTEENVETO.....	48
9.1 Matkakustannusten korvaukset Karelia-ammattikorkeakoulussa	48
9.2 Pohdinta	49
9.3 Johtopäätökset	51
9.4 Jatkotutkimusehdotus.....	54
9.5 Lopuksi	55
LÄHTEET	57
LIITE 1 KOOSTE MATKAKUSTANNUSTEN KORVAUKSISTA	61

1 JOHDANTO

Tämän opinnäytetyön aihe liittyy juridiikkaan. Opinnäytetyössä tutkitaan työstä aiheutuvien matkakustannusten korvausten verotusta. Aiheen valintaan vaikutti työtaustani, sillä olen työskennellyt pitkään korkeakoulujen taloushallinnon tehtävien parissa ja työtehtäviini on sisältynyt myös matkahallintaan liittyviä tehtäviä. Työtehtävien hoitamisen yhteydessä olen kiinnittänyt huomiota, että korkeakouluissa maksetaan työmatkoja myös muille, kuin palvelussuhteessa oleville henkilöille. Näiden niin sanottujen ulkopuolisten matkustajien matkakustannuksia korvatessaan organisaation on oltava selvillä, voidaanko kustannukset korvata kulloinkin kyseessä olevalle saajalle verovapaasti. Korkeakoulujen työmatkustamiselle on ominaista myös se, että matkoja tehdään paljon ja matkat voivat olla hyvin monimuotoisia. Työmatkoista aiheutuvien matkakustannusten korvaamisen yhteydessä voi tulla esille erilaisia tilanteita, joissa työnantajan on tiedettävä miltä osin työntekijän matkakustannuksia voidaan korvata verovapaasti. Matkakustannusten korvauksiin liittyvää sääntelyä on lainsäädännön lisäksi lukuisissa eri Verohallinnon ohjeissa, ja sääntely ei mielestäni ole kaikilta osin täysin johdonmukaista ja selkeää. Tämä aiheuttaa sen, että matkakustannusten korvauksia maksavalle organisaatiolle saattaa olla joissakin tilanteissa epäselvää, voidaanko matkakustannusten korvaukset maksaa verovapaasti vai pitäisikö ne korvata veronalaisena. Tällaisia tilanteita voi syntyä etenkin normaalista työmatkustamisesta poikkeavissa tilanteissa.

Opinnäytetyön tavoitteena on selkeyttää matkakustannusten korvausten verotuksen käytäntöjä niin opinnäytetyön toimeksiantajalle kuin mahdollisesti muillekin organisaatioille. On sekä matkakustannusten korvauksia maksavan organisaation että korvauksia saavan henkilön edunmukaista, että korvaukset maksetaan verotuksellisesti oikein. Näin vältetään tilanteelta, jossa väärin perustein verovapaasti maksetut matkakustannusten korvaukset johtaisivat myöhemmin jälkiverojen maksuunpanoon. Verohallinnon tilastotietokannan

mukaan työnantajat maksoivat yleisesti verovelvollisille henkilöille verovapaita päivärahoja ja ateriakorvauksia verovuonna 2023 yhteensä noin 1 221 260 000 eurolla ja verovapaita kilometrikorvauksia lähes 1 169 265 000 eurolla (Verohallinto, 2024). Koska matkakustannuksia maksetaan näin suurissa määrin, on opinnäytetyön aihe mielestäni varsin merkityksellinen.

Aikaisempia tutkimuksia, joissa olisi tutkittu syvällisesti työstä aiheutuvien matkakustannusten korvausten verovapautta ja veronalaisuutta, ja etenkin tutkimuksia, joissa verotusta käsitellään myös muiden kuin työsuhteessa olevien osalta, löytyi niukasti. Mielestäni kattavimmin näitä asioita käsitellään Katja Halosen vuonna 2015 tekemässä Työmatkakustannusten korvaukset tuloverotuksessa Pro gradu -tutkielmassa. Tutkielmassa käsitellään verovapaiden työmatkakustannusten korvausten maksamiseen liittyviä työskentelytilanteita sekä selvitetään mitä työmatkakustannuksia ja millä edellytyksin työnantaja voi korvata palkansaajalle verovapaasti tuloverotuksessa. Tutkielmassa käsitellään myös ilman työ- tai virkasuhdetta maksettavia matkakustannusten korvauksia sekä matkakustannusten korvaamiseen liittyvää verosuunnittelua ja veronkiertoa.

Mervi Purasen vuonna 2013 tekemässä Käytännön esimerkkejä verovapaista matkakustannusten korvauksista -opinnäytetyössä on käsitelty verovapaiden kustannusten korvausten ehtoja eri työntekemispaiikkojen välillä. Opinnäytetyössä on selvitetty lisäksi millä tavalla verovapaa korvaus vaikuttaa työnantajamaksuihin ja millaisia seuraamuksia väärin maksetuista korvauksista voi koitua. Opinnäytetyössä käsitellään kattavasti esimerkkien avulla työntekijöille maksettavia verovapaita ja veronalaisia matkakustannusten korvauksia. Muiden kuin palkansaajien matkakustannusten korvauksia kyseisessä opinnäytetyössä ei käsitellä.

Matkustamiseen liittyvien kustannusten korvaamista koskeva sääntely on muuttunut joiltakin osin viime vuosina. Verohallinto on antanut vuoden 2021 alusta lähtien sovellettavan kannanoton Tositteisiin perustuvista matkakustannusten korvauksista verotuksessa. Kannanottoa käsitellään opinnäytetyön kohdassa 6.3.1. Tuloverolakiin (TVL 1535/1992) on tullut tämän vuoden alussa

muutoksia työnantajan maksamien muuttokustannusten sekä maahantuloon liittyvien viranomaisrekisteröintien ja eräiden muiden kustannusten korvaamisesta. Näitä säännöksiä käsitellään kohdassa 6.4 Kansainväliset tilanteet. Näen tämän tutkielman tarpeelliseksi, koska työntekijöiden ja muiden saajien matkakustannusten korvausten veronalaisuudesta ei ole tehty tutkielmaa nykyisiin säännöksiin perustuen.

2 TUTKIMUSONGELMA, MENETELMÄT JA TOIMEKSIANTAJA

2.1 Tutkimusongelma

Opinnäytetyössä tutkitaan työsuhteessa oleville ja muille kuin työsuhteessa oleville maksettavien työstä aiheutuvien matkakustannusten korvausten veronalaisuutta. Tutkielmassa selvitetään kenelle, millä edellytyksillä ja millaisia matkakustannusten korvauksia voidaan korvata verovapaasti ja milloin kustannukset ovat veronalaisia. Tutkielmassa selvitetään myös veronalaisena käsiteltäviä matkakustannusten korvausten osalta, milloin niitä voidaan korvata ennakonpidätystä toimittamatta ja milloin ennakonpidätys on toimitettava. Opinnäytetyössä tarkastellaan lisäksi joitakin erityistilanteita, joita työntekijöiden työmatkoista aiheutuneiden kustannusten korvaamisen yhteydessä saattaa tulla esille. Näissä tilanteissa työnantajan on tiedettävä mitkä työntekijän matkakustannukset tai miltä osin työntekijän matkakustannuksia voidaan korvata verovapaasti. Opinnäytetyön lopputuloksena toimeksiantajalle laaditaan taulukkomuodossa oleva kooste, johon kootaan erilaisia matkustamiseen liittyviä tilanteita ja tieto siitä, ovatko matkakustannusten korvaukset kussakin tilanteessa verovapaita vai veronalaisia.

Opinnäytetyössä käsitellään ainoastaan luonnollisille henkilöille korvattavien matkakustannusten korvausten verollisuutta. Opinnäytetyön ulkopuolelle on rajattu erityisten alojen, yleishyödyllisten yhteisöjen ja liikkuvaa työtä tekevien matkakustannusten korvausten korvaamista koskeva sääntely, koska niitä ei

sovelleta toimeksiantajaan. Opinnäytetyössä ei käsitellä myöskään tuloverolain 72 §:n 2 momentin säännöksellä laajennettua työmatkan käsitettä eli työkomennusmatkoja.

2.2 Tutkimusmenetelmä

Tieteellisen tutkimuksen tavoitteena on todellisuuden ja siihen liittyvien erilaisien ilmiöiden kuvaaminen, selittäminen ja ymmärtäminen. Tieteellinen tutkimus voidaan jakaa empiiriseen ja teoreettiseen tutkimukseen. Empiirinen tutkimus hyödyntää kokemusperäistä tietoa, se perustuu havaintoihin ja niiden perusteella tehtyihin päätelmiin. Teoreettinen tutkimus puolestaan koostuu järjestyksellisesti toiminnoista, kuten loogisesta päättelystä ja käsitteiden määrittelystä, ja siinä hyödynnetään valmiita tietomateriaaleja. (Keinänen, 2018, s. 28.)

Empiirinen oikeustutkimus edellyttää kahden ehdon täyttymistä. Ensiksikin tutkimuksen kohteena on oltava oikeudellinen ilmiö, esimerkiksi oikeudellisten toimijoiden päätöksenteko, toimintatavat, arvot ja asenteet tai lakien synty tai lainsäädäntöön vaikuttaminen. Tutkimuksen kohteena voivat olla viranomaiset, järjestöt, yritykset, media tai kansalaiset. Tutkimuksen kohteena voi siten olla lähes mikä tahansa oikeudelliseen maailmaan liitettävissä oleva yhteiskunnallinen ilmiö. Toinen empiirisen oikeustutkimuksen edellytys on, että tutkimuksessa käytetään empiirisen tutkimuksen metodeja kokemusperäisen tiedon hankinnassa, analysoinnissa ja päätelmien tekemisessä. Empiirisen oikeustutkimuksen tutkimusote voi olla laadullinen tai määrällinen. Laadullisen tutkimuksen aineisto on muodoltaan tekstiä, joka on syntynyt tutkijan toimesta tai hänestä riippumatta. Teksti voi olla esimerkiksi tutkijan haastattelemalla tai havainnoimalla hankkimaa aineistoa tai jotakin muuta tarkoitusta varten tehtyä valmista materiaalia. Määrällistä tutkimusta varten kerätään käsittelemättömiä tietoja, joita kutsutaan havainto- tai tutkimusaineistoksi. Tutkimusaineisto koostuu havaintoyksiköistä, joista mitataan haluttuja ominaisuuksia. (Keinänen & Väättänen, 2016, s. 249, 254–255, 260.)

Laadullinen eli kvalitatiivinen tutkimus tarkoittaa mitä tahansa tutkimusta, jonka avulla tavoitellaan löydöksiä ilman tilastollisia menetelmiä tai muita määrällisiä keinoja. Toisin kuin lukuihin perustuva määrällinen tutkimus, laadullinen tutkimus käyttää sanoja ja lauseita. Laadullisen tutkimuksen tarkoituksena on ilmiön kuvaaminen, syvällinen ymmärtäminen ja mielekkään tulkinnan antaminen. (Kananen, 2014, s. 21.) Tutkimusotteeksi valitaan menetelmä, jolla ilmiöstä saadaan sellaista tietoa, jolla tutkimusongelma tulee ratkaistuksi. Tutkimusongelma ja tutkimuskysymykset ratkaistaan kerätystä aineistosta jalostetusta tiedolla. Aineistonkeruumenetelmät määräytyvät valitun tutkimusmenetelmän perusteella. (Kananen, 2015, s. 65, 70.)

Tämä opinnäytetyö on toteutettu empiirisenä oikeustutkimuksena, jossa on käytetty laadullista tutkimusmenetelmää. Empiirisen oikeustutkimuksen menetelmä soveltuu opinnäytetyöhöni, koska tutkimuksen kohteena on verotus, joka on oikeudellinen ilmiö. Opinnäytetyön tavoitteena on saada syvällinen ymmärrys siitä, mitkä asiat vaikuttavat matkakustannusten korvausten veronalaisuuteen. Opinnäytetyön lähdeaineisto koostuu lainsäädännöstä, lain esitöistä, oikeuskirjallisuudesta, Verohallinnon syventävistä vero-ohjeista sekä esimerkinomaisesti muutamista korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisuista. Opinnäytetyön tutkimusongelman ratkaisu perustuu käsiteltyihin oikeuslähteisiin, erityisesti tuloverolakiin sekä erilaisiin Verohallinnon syventäviin vero-ohjeisiin. Matkakustannusten korvaamiseen sovellettavia oikeuslähteitä käsitellään opinnäytetyön luvussa 3.

Saadakseni käsityksen toimeksiantajan työmatkustamisesta ja matkakustannusten korvaamiseen liittyvistä käytännöistä, perehdyin organisaation sisäisessä intrassa oleviin ohjeistuksiin, kuten matkustusohjeeseen. Ulkopuolisten matkustajien matkakustannusten maksamiseen liittyviä käytäntöjä kysyin muutamalta asiantuntijalta vapaamuotoisesti Teams-viestien ja -puheluiden välityksellä. Kartoittaakseni millaisia työmatkoja ja kuinka paljon matkoja tehdään, katsoin toimeksiantajan matkahallintajärjestelmästä vuonna 2024 tehdyistä työmatkoista laaditut matkalaskut. Lisäksi tarkastin kirjanpidosta, paljonko matkakustannuksia on ollut yhteensä vuonna 2024. Joiltakin osin tiedot toimeksiantajan matkustamiseen ja matkakustannusten korvaamiseen

liittyvistä käytännöistä perustuvat omiin työtehtävien hoitamisen yhteydessä tehtyihin havaintoihin.

2.3 Toimeksiantaja

Opinnäytetyön toimeksiantaja on Karelia Ammattikorkeakoulu Oy, joka on Joensuun kaupungin omistama osakeyhtiö. Karelia-ammattikorkeakoulun toiminta on alkanut vuonna 1992 ja vakinaistettu vuonna 1996. Karelia-ammattikorkeakoululla on kaksi Joensuussa sijaitsevaa kampusta, Wärtsilä ja Tikkarinne. (Karelia-ammattikorkeakoulu, n.d.)

Ammattikorkeakoulut ovat osakeyhtiömuotoisia oikeushenkilöitä, joihin sovelletaan yleislakina osakeyhtiölakia (624/2006) ja erityislakina ammattikorkeakoululakia. Ammattikorkeakoulujen tehtävistä säädetään ammattikorkeakoululaissa. Ammattikorkealain mukaan ammattikorkeakoulun tehtävänä on antaa korkeakouluopetusta ammatillisiin asiantuntijatehtäviin ja tukea opiskelijan ammatillista kasvua. Lisäksi ammattikorkeakoulun tehtävänä on harjoittaa ammattikorkeakouluopetusta palvelevaa sekä työelämää ja aluekehitystä edistävää ja alueen elinkeinorakennetta uudistavaa soveltavaa tutkimustoimintaa, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa sekä taiteellista toimintaa. Tehtäviä hoitaessaan ammattikorkeakoulun on tarjottava mahdollisuuksia jatkuvaan oppimiseen. (Ammattikorkeakoululaki 932/2014, 4 §, 5 § 1 mom.)

Karelia-ammattikorkeakoulu on monialainen ammattikorkeakoulu, jonka ammattikorkeakoululaissa säädetyt lakisääteiset tehtävät ovat koulutus, tutkimus, kehittämis- ja innovaatiotoiminta sekä aluekehitystehtävä. Vuonna 2024 Kareliassa opiskeli 4541 opiskelijaa ja työskenteli 311 henkilöä. Tutkintoja suoritettiin yhteensä 890, joista ammattikorkeakoulututkintoja oli 755 ja ylempiä ammattikorkeakoulututkintoja 135. Karelia-ammattikorkeakoulun vuoden 2024 liikevaihto oli 32,75 miljoonaa euroa ja tilikauden voitto 1,71 miljoonaa euroa. (Karelia-ammattikorkeakoulu, n.d.)

Ammattikorkeakouluihin sovelletaan 1.4.2024 voimaan tullutta Ammattikorkeakoulujen työehtosopimusta. Työehtosopimuksen 6 §:ssä säädetään matkakustannusten korvaamisesta. Säädöksen mukaan työntekijälle, joka matkustaa työnantajan määräyksestä, korvataan matkakustannukset Verohallinnon kulloinkin voimassa olevaa kustannuspäätöstä noudattaen. Työntekijän tulee suorittaa työmatka edullisinta käytettävissä olevaa kulkuneuvoa ja kulkutapaa käyttäen. (Ammattikorkeakoulujen työehtosopimus, 2024, 6 §.)

3 MATKAKUSTANNUSTEN KORVAAMISEEN SOVELLETTAVAT OIKEUSOHJEET

3.1 Yleistä sovellettavista oikeusohjeista

Yksi henkilöverotuksen ja ennakoperinnän vaikeimmin ratkaistavia osa-alueita on työnantajalta saatujen matkakustannusten korvausten verotukseen liittyvät kysymykset. Matkakustannusten korvauksia koskevia verosäännöksiä on muutettu usein niiden yksinkertaistamiseksi ja selkeyttämiseksi, mutta lopputuloksena on yksi verotuksen monimutkaisimmista ja vaikeaselkoisimmista säännöstöistä. Tilannetta on parantanut Verohallinnon Työmatkakustannusten korvaukset verotuksessa-ohjeessa olevat kannanotot matkakustannusten korvausten verotuksesta erilaisissa tilanteissa, mutta ohjeesta huolimatta tulkin- taongelmia voi ilmetä edelleen käytännön tilanteissa. (Karttunen ym., 2017, s. 23.) Verovapaiden matkakustannusten korvausten maksamisen edellytykset ja työssä matkustamisesta aiheutuneiden kustannusten vähentäminen ovat sidottuja verolainsäädännössä tiettyihin verovelvollisuusryhmiin, tilanteisiin sekä olosuhteisiin. Matkakustannusten korvaamiseen sovellettavia oikeusohjeita ovat muun muassa tuloverolaki (TVL 1535/1992), ennakoperintälaki (EPL 1118/1996), ennakoperintäasetus (EPA 1124/1196) sekä lain nojalla annetut Verohallinnon päätökset. Lisäksi korkeimman hallinto-oikeuden antamat ratkaisut toimivat osaltaan apuna lain sisällön tulkinnassa. (Peltomäki, 2018, s. 9.)

Verolainsäädäntö sääntelee, millä edellytyksillä maksettuja matkakustannusten korvauksia pidetään verovapaina. Verolainsäädäntö ei velvoita työnantaja matkakustannusten korvaamiseen, vaan velvoite tulee työehtosopimuksesta, työpaikan matkustusohjesäännöistä sekä työsopimuksesta. Vaikka työnantajalla olisikin velvoite matkakustannusten korvaamiseen, se ei tarkoita, että suoritus olisi myös verovapaa. Kustannusten korvausten verovapaus arvioidaan aina erikseen verotuksen säännösten pohjalta. (Karttunen ym., 2017, s. 28.)

3.2 Verotuksen oikeuslähteet

Perustuslain mukaan veroista on säädettävä lailla. Verolaista tulee ilmetä verovelvollisuuden ja veronalaisuuden perusteet, normit veron määräämistä varten sekä oikeussuojakeinot. Tämä tarkoittaa ennen kaikkea sitä, että mikään verotus ei voi perustua ainoastaan ministeriöiden tai Verohallinnon tahtoon, vaan kaikki verotus on toteuttavissa vain eduskunnan myötävaikutuksella. Tasavallan presidentti vahvistaa verolait, kuten muutkin lait. Hallitus voi antaa lakeja täydentäviä asetuksia ilman eduskunnan suostumusta. Asetuksissa on täsmentäviä määräyksiä lainkohtien soveltamisesta. Mikäli asetuksessa on lain kanssa ristiriidassa olevia määräyksiä, menee laki asetuksen edelle. (Niskakangas ym., 2020, s. 18–19.)

Lakien ja asetusten lisäksi tärkeitä verotusnormeja on Verohallinnon päätöksissä ja ohjeissa. Joissakin tapauksissa laissa on nimenomaisesti annettu Verohallinnolle oikeus antaa tarkempia ohjeita lainkohdan soveltamisesta. Tällaiset lain delegointisäännöksen perusteella annetut Verohallinnon päätökset ovat kaikkia sitovia. Merkittävimpiä Verohallinnon päätöksiä ovat matkakustannusten korvauksia ja luontoisetujen verotusarvoja koskevat päätökset. Verohallinto voi antaa soveltamisohjeita myös ilman laissa olevaa delegointisäännöstä, mutta tällaiset ohjeet eivät sido tuomioistuimia. Ohjeilla voi olla siitä huolimatta varsin huomattava merkitys, koska yleensä viranomaiset noudattavat Verohallinnon antamia ohjeita. Suomen verolainsäädäntö käsittää suuren joukon lakeja, joista osa on erittäin keskeisiä vero-oikeuden arkikäytössä.

Tällaisia lakeja ovat muun muassa tuloverolaki, ennakoperintälaki, arvonlisäverolaki ja laki verotusmenettelystä. (Niskakangas ym., 2020, s. 19.) Tässä opinnäytetyössä verolaeista käsitellään tuloverolakia ja ennakoperintälakia, jotka ovat keskeisessä asemassa matkakustannusten korvausten verotuksessa.

3.3 Tuloverolaki

Tuloverolaki on yleislaki, joka sisältää säännöksiä muun muassa verovelvollisuudesta, tulon veronalaisuudesta ja tulosta tehtävistä vähennyksistä sekä veron määrän laskemisesta. Tuloverotus perustuu Suomessa nettotulon verotukseen. Tämä tarkoittaa sitä, että verotettavaa tuloa laskettaessa veronalaisista tuloista vähennetään tulonhankkimisesta ja säilyttämisestä aiheutuneet vähennykset eli luonnolliset vähennykset. Veronalaisten tulojen ja luonnollisten vähennysten erotuksena jää jäljelle puhdas ansiotulo. (Räbinä ym., 2019, s. 81, 98.)

Tuloverolain mukaan veronalaista tuloa ovat tuloverolaissa säädetyin rajoituksin verovelvollisen rahana tai rahanarvoisena etuutena saamat tulot (TVL 29 § 1 mom.). Tuloverolain säännöksen ja sen esitöiden perusteella tulokäsite on laaja. Kaikki verovelvollisen saamat tulot ja rahanarvoiset etuudet ovat veronalaista tuloa, ellei laissa toisin säädetä tai ellei kyseessä ole sentyyppinen etuus, jonka katsotaan jäävän tulokäsitteen ulkopuolelle vakiintuneen oikeus- ja verotuskäytännön perusteella. (HE 200/1992, s. 32, Nykänen & Nieminen, 2022, osa III, luku 1, kohta TVL 29 § 1 momentti, Tuloverolain tulokäsite.)

3.4 Ennakoperintälaki

Ennakoperintälaissa säädetään ennakoperinnästä, joka on osa verotusmenettelyä. Ennakoperintälaki on menettelylaki, joka määrittää, miten veroa peritään tulosta jo verovuoden aikana verotuksen toimittamisen yhteydessä määrättävän veron suoritukseksi. Ennakoperintälakia täydentää ennakoperintäasetus. Lisäksi laissa on valtuutusnormeja, joiden perusteella Verohallinto

antaa ennakoperintämenettelyyn liittyviä sitovia normeja. Normit antavat oikeusohjeet siitä, miten asiassa tulee menetellä. (Peltomäki, 2020, s. 24.)

Ennakoperintälaki ei määrittele tulon veronalaisuutta, vaan veronalaisuus ratkaistaan tuloverolain perusteella. Ennakoperintälakia sovelletaan tuloverolain mukaan veronalaisiin suorituksiin, jotka verotetaan verotusmenettelylain mukaan. Lain soveltamisen rajaaminen veronalaisiin tuloihin tarkoittaa sitä, ettei ennakoperintää kohdisteta sellaisiin suorituksiin, jotka ovat tuloverolain nojalla verovapaita. Se, mikä on tuloverolain mukaan veronalaista tuloa, korostuu varsinkin silloin, kun on kyse palkansaajan kustannusten korvauksista ja henkilökuntaeduista. Näiden verovapaudesta säädetään tuloverolaissa erikseen siten, että on suorituksen maksajan arvioitavissa, onko suoritus verovapaa vai ei. (Peltomäki, 2020, s. 21, 25.)

4 KESKEISET KÄSITTEET

4.1 Matkakustannusten korvaukset

Matkakustannusten korvaukset voidaan jakaa kaavamaisiin korvauksiin ja korvauksiin, jotka perustuvat todellisiin, tositteista ilmeneviin kustannuksiin. Kaavamaisia korvauksia ovat ateriakorvaus, päiväraha ja kilometrikorvaus, joista määrätään Verohallinnon vuosittain antamassa kustannuspäätöksessä. Tositteisiin perustuvia korvauksia ovat esimerkiksi korvaus matkalipusta tai majoituksesta kuittia vastaan. (Määttä & Palomäki, 2020, kohta Taustaa.)

4.2 Matkustamiskustannusten korvaukset

Verohallinnon kustannuspäätöksen mukaan työmatkasta suoritettavia matkustamiskustannusten korvauksia ovat korvaukset matka-, paikka- ja makuupaikkalipuista sekä muista vastaavista välttämättömistä varsinaiseen matkustamiseen liittyvistä kustannuksista. Matkustamiskustannusten korvauksia ovat

myös kustannuspäätöksessä määritellyt kilometrikorvaukset, joita palkansaajalle voidaan maksaa tämän tehdessä työmatkan omistamallaan tai hallitsemallaan kulkuneuvolla. Myös työmatkalla syntyneet pysäköintikulut ovat verovapaasti korvattavia matkustamiskustannuksia. (Määttä & Palomäki, 2024, luku 8.2.1.)

4.3 Päiväraha

Päivärahan tarkoitus on kattaa työmatkasta aiheutuvat lisääntyneet elantomenot, kuten kustannukset ruokailusta ja yhteydenpidosta kotiin. Päiväraha on poikkeus periaatteesta, että työnantajan palkansaajalle maksamat elantokustannukset ovat veronalaista ansiotuloa. Poikkeus johtuu siitä, että palkansaajalle aiheutuu työmatkasta sellaisia ylimääräisiä elantomenoja, joita ei synny varsinaisella työpaikalla työskennellessä. Päivärahan verovapaat enimmäismäärät määritellään Verohallinnon kustannuspäätöksessä maittain ja alueittain. Päivärahan verovapaus edellyttää tiettyä työmatkan vähimmäiskestoja sekä etäisyysvaatimuksen täyttymistä. (Peltomäki, 2018, s. 53.)

4.4 Kilometrikorvaus

Verohallinnon kustannuspäätöksessä annetaan kaavamaiset enimmäismäärät korvauksille sellaisissa tilanteissa, joissa matka tehdään palkansaajan omistamalla tai hallitsemalla kulkuneuvolla (Peltomaa, 2019, s. 51). Verohallinto vahvistaa verovapaan kilometrikorvauksen määrän käyttämällä perusteena Valtion työmarkkinalaitoksen laskemaa kilometrikorvauksen enimmäismäärää. Laskelmassa huomioidaan kaavamaisesti kaikki autosta keskimäärin aiheutuvat laskennalliset kustannukset, kuten esimerkiksi auton laskennallinen poisto, vakuutukset, huolto- ja korjauskustannukset sekä polttoaineen hinta. (Määttä & Palomäki, 2024, luku 8.2.3.)

5 MATKOJEN RYHMITTELY VEROLAINSÄÄDÄNNÖSSÄ

5.1 Työskentelyyn liittyvät matkat verolainsäädännössä

Tuloverolaissa verovapaaksi säädettyjen matkakustannusten korvaaminen perustuu kolmen eri työpaikan käsitteen varaan. Kustannusten korvausten verovapauden ratkaiseminen edellyttää, että tiedetään, millaisella tuloverolaissa tarkoitettulla työpaikalla työtä tehdään. Työskentelyn kesto ja muut olosuhteet määrittävät, mistä työpaikasta palkansaajan kohdalla on kyse. (Peltomäki, 2018, s. 16.)

Työhön liittyvät matkat jaotellaan verolainsäädännössä seuraaviin pääryhmiin:

1. asunnon ja varsinaisen työpaikan välisiin matkoihin
2. toissijaiseen työpaikkaan tehtyihin matkoihin
3. työmatkoihin

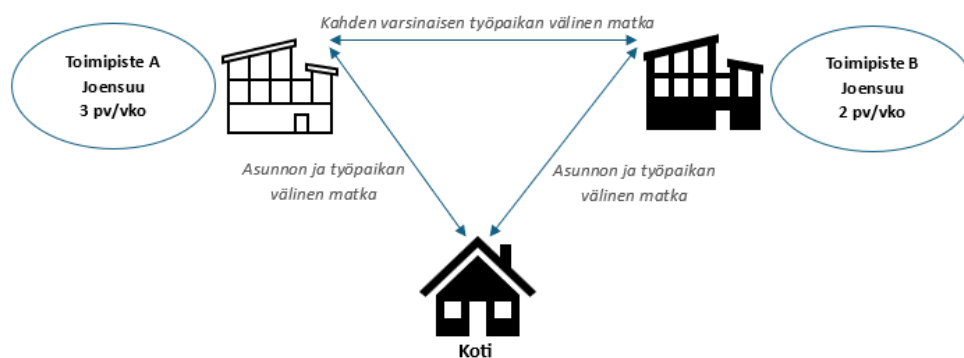
Työstä aiheutuvien matkakustannusten korvausten verokohteluun vaikuttaa se, mistä matkasta on kyse ja miten työnantaja korvaa kustannukset. (Määttä & Palomäki, 2024, luku 1.)

5.2 Varsinainen työpaikka

Varsinainen työpaikka on paikka, jossa verovelvollinen vakituisesti työskentelee (TVL 72 b § 1 mom.). Esimerkiksi toimistotyöntekijän varsinainen työpaikka on toimisto, jossa hän säännöllisesti työskentelee. Varsinaisia työpaikkoja voi olla useita, jos työntekijä työskentelee usealle eri työnantajalle. Varsinaisia työpaikkoja voi olla useita myös silloin, kun työntekijä työskentelee vain yhdelle työnantajalle. Tällainen tilanne muodostuu esimerkiksi silloin, kun työntekijä työskentelee säännöllisesti työnantajan useammalla työntekemispaikalla, joiden osalta ei täyty toissijaisen työpaikan edellytykset. (HE 112/2008, s. 5.)

Asunnon ja varsinaisen työpaikan välisten matkojen kustannuksissa ei ole kyse työn suorittamisesta aiheutuneista kustannuksista. Kustannukset ovat

yleisiä tulon hankkimisesta aiheutuvia menoja, jotka palkansaaja voi vähentää tuloverotuksessaan. Mikäli työnantaja korvaa palkansaajalle asunnon ja varsinaisen työpaikan välisiä kustannuksia, on korvaus palkansaajan veronalaista palkkatuloa. (Laitinen & Peltomäki, luku 7, kohta Tulonhankkimismeno.) Varsinaisten työpaikkojen välisissä matkoissa ei ole kyse työmatkasta, matkasta toissijaiselle työpaikalle eikä asunnon ja varsinaisen työpaikan välisestä matkasta. Työnantaja voi korvata varsinaisten työpaikkojen väliset matkat ennakonpidätystä toimittamatta tai vähentää kulut ennakonpidätyksen alaisesta palkasta. Palkansaaja voi vähentää tosiasialliset kulut tuloverotuksessaan. (Laitinen & Peltomäki, luku 7, kohta Varsinaisten työpaikkojen väliset matkat.) Kuvassa 1 on esimerkki tilanteesta, jossa palkansaajalla on kaksi varsinaista työpaikkaa saman työnantajan palveluksessa. Kuvassa on esitetty asunnon ja työpaikkojen sekä kahden varsinaisen työpaikan väliset matkat.

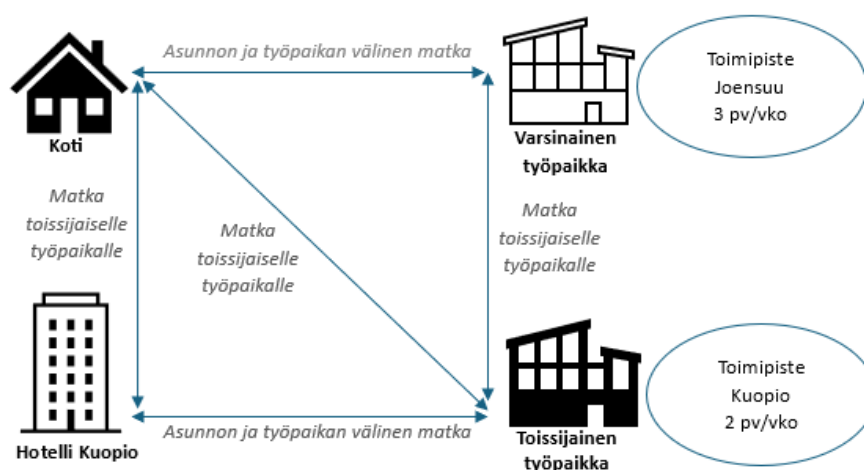
Kuva 1. Kaksi varsinaista työpaikkaa

5.3 Toissijainen työpaikka

Toissijaisena työpaikkana pidetään sellaista työnantajan tai tämän kanssa samaan intressipiiriin kuuluvan yhteisön vakituista toimipaikkaa, joka sijaitsee toisella paikkakunnalla tai toisessa valtiossa kuin työntekijän ensisijaisena pidettävä varsinainen työpaikka (TVL 71 § 1 mom.). Työntekijälle voi siten muodostua toissijainen työpaikka tilanteessa, jossa hänellä on varsinainen työpaikka ja sen lisäksi hän työskentelee säännöllisesti joko oman työnantajansa tai tämän kanssa samaan intressipiiriin kuuluvan yhteisön toimipisteessä, joka on varsinaiseen työpaikkaan nähden eri paikkakunnalla tai eri valtiossa. Jos työnantajan toimipisteet sijaitsevat esimerkiksi Helsingissä ja Tampereella ja

työntekijä työskentelee Helsingin toimipisteessä, mutta tekee työtä säännöllisesti myös Tampereen toimipisteessä esimerkiksi kahtena päivänä viikossa, on työntekijän toissijainen työpaikka Tampereella. (HE 112/2008, s. 5.)

Palkansaajan ensisijainen ja toissijainen työpaikka ratkaistaan kokonaisarvioinnin perusteella. Ratkaisuun vaikuttaa työtehtävien hoitamiseen liittyvät seikat, kuten kummassa paikassa palkansaaja pääasiallisesti työskentelee ja millaisia tehtäviä hän niissä suorittaa. Lisäksi palkansaajan vakituisen asunnon sijaintiin voidaan kiinnittää huomiota. Jos työntekijä työskentelee työnantajan toisessa toimipaikassa satunnaisesti tai harvoin, esimerkiksi keskimäärin päivän kuukaudessa, on kyse työmatkasta erityiselle työntekemispaikalle. (Laitinen & Peltomäki, luku 7, kohta Toissijainen työpaikka.) Työnantaja voi korvata verovapaasti palkansaajan toissijaiseen työpaikkaan tekemästä matkasta aiheutuneet matkustamiskustannukset ja kohtuulliset majoittumiskustannukset, mutta päivärahaa ei voi korvata verovapaasti. Toissijaiselle työntekemispaikalle tehdyn matkan matkustamiskustannukset voidaan korvata sekä työntekijän kotoa että hänen varsinaiselta työpaikaltaan. Toissijaisen työpaikan ja sillä paikkakunnalla sijaitsevan majoituspaikan välisiä matkakustannuksia ei voi korvata verovapaasti, koska ne katsotaan asunnon ja varsinaisen työpaikan välisiksi matkoiksi. (Karttunen, 2017, s. 65–66.) Kuvassa 2 on kuvattu toissijaiseen työpaikkaan liittyvät matkat.

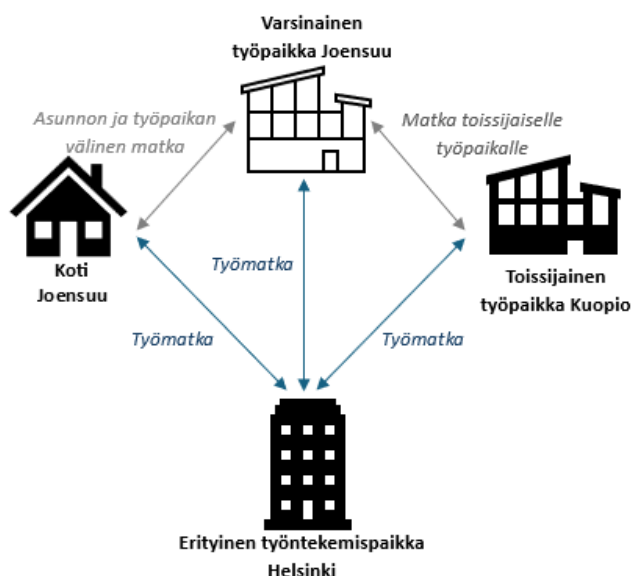

Kuva 2. Toissijainen työpaikka (Karttunen, 2017, s. 65; Määttä & Palomäki, 2024, luku 4.3)

5.4 Erityinen työntekemispaikka

Erityinen työntekemispaikka on työhön kuuluvien tehtävien tilapäinen suorituspaikka (HE 112/2008, s. 5). Erityisen työntekemispaikan käsitettä ei ole määritelty tuloverolaissa. Se voi olla mikä tahansa paikka, jossa verovelvollinen työskentelee ja jota ei voida pitää hänen varsinaisena tai toissijaisena työpaikkana. Erityinen työntekemispaikka on yleensä muu kuin työnantajan toimipiste, mutta se voi muodostua myös työnantajan toimipisteeseen, mikäli verovelvollinen työskentelee siellä vain tilapäisesti. (Nykänen & Nieminen, 2022, osa III, luku 4, kohta TVL 72 § Työmatka, 1 momentti.)

Työmatka kohdistuu aina erityiselle työntekemispaikalle. Erityisen työntekemispaikan etäisyydelle verovelvollisen asunnosta tai varsinaisesta työpaikasta ei ole säädetty minimivaatimuksia. Verovapaan päivärahan suorittaminen kuitenkin edellyttää, että erityisen työntekemispaikan on sijaittava vähintään Verohallinnon kustannuspäätöksessä määriteltyjen vähimmäisetäisyyksien päässä verovelvollisen asunnolta ja varsinaiselta työpaikalta. Työmatka alkaa, kun palkansaaja lähtee matkalle kotoaan, varsinaiselta työpaikaltaan tai toissijaiselta työpaikaltaan ja päättyy palkansaajan palatessa johonkin näistä paikoista. (Nykänen & Nieminen, 2022, osa III, luku 4, kohta TVL 72 § Työmatka, 1 momentti.) Kuvassa 3 on havainnollistettu erityiselle työntekemispaikalle tehtävien työmatkojen alkamis- ja päättymispaikat.

Kuva 3. Erityinen työntekemispaikka (Peltomäki, 2018, s. 29)

6 VEROVAPAAT MATKAKUSTANNUSTEN KORVAUKSET

6.1 Verovapaiden matkakustannusten korvausten maksamisen edellytykset

Matkakustannusten korvausten verovapauden edellytyksistä säädetään tuloverolain 71–73 §:ssä. Yleisenä edellytyksenä kustannusten korvausten verovapaudelle on työn suorittamiseksi tehty matka, josta aiheutuu sellaisia ylimääräisiä kustannuksia, joita ei synny työntekijän normaalin työpäivän yhteydessä. (Peltomäki, 2020, s. 82.) Työntekijä ei saa veronalaista tuloa, jos työnantaja maksaa hänen puolestaan työmatkasta aiheutuneet kustannukset tai korvaa matkalaskua vastaan työntekijän itsensä maksamat työmatkaan liittyvät kustannukset. Työntekijälle työmatkasta maksettavissa kustannusten korvauksissa on kyse työnantajalle kuuluvasta menoerästä. Maksettava kustannustenkorvaus ei lisää saajansa varallisuutta, koska sillä katetaan tehtävän suorittaneelle henkilölle kyseisestä tehtävästä aiheutuneita todellisia menoja. Myös kaavamaisin perustein maksetut matkakustannusten korvaukset ovat tietyin edellytyksin verovapaita. (Nykänen & Nieminen, 2022, osa III, luku 1, kohta TVL 29 § Tulokäsitemäärittely ja tulolajit, 1 momentti, Tulokäsitemäärittelyjen rajanvetotilanteita.)

Tuloverolain 71 §:ssä säädetään verovapaaksi työnantajalta työmatkasta saatu matkustamiskustannusten korvaus, päiväraha, ateriakorvaus ja majoittumiskorvaus. Säädöksen mukaan veronalaista tuloa ei ole myöskään matkustamiskustannusten eikä kohtuullisten majoittumiskustannusten korvaus matkasta, jonka työntekijä tekee työtehtäviensä hoitamiseksi toissijaiseen työpaikkaansa. Tuloverolain luettelo verovapaista matkakustannusten korvauksista on tyhjentävä ja muut kuin pykälässä verovapaaksi säädetty korvaukset ovat veronalaista palkkatuloa. (TVL 71 § 1 mom.; Rabinä ym., 2019, s. 666–667.)

6.1.1 Verovapaisiin korvauksiin oikeutetut henkilöt

TVL 71 §:n perusteella verovapaista matkakustannusten korvauksista on kyse vain sellaisessa tilanteessa, jossa työnantaja korvaa kustannuksia joko työ- tai

virkasuhteessa olevalle palkansaajalle (Räbinä ym., 2019, s. 667). Työnantajalla tarkoitetaan sitä, jonka lukuun tehdystä työstä palkka maksetaan (EPL 14 §). Palkalla tarkoitetaan kaikenlaatuista palkkaa, palkkiota ja korvausta, joka saadaan työ- tai virkasuhteessa. Palkkana pidetään myös kokouspalkkiota, henkilökohtaista luento- ja esitelmäpalkkiota, hallintoelimen jäsenyydestä saatua palkkiota, avoimen yhtiön ja kommandiittiyhtiön yhtiömiehen nostamaa palkkiota ja luottamustoimesta saatua korvausta. (EPL 13 § 1 mom.)

EPL 13 §:ssä oleva luettelo palkkioista on tyhjentävä. Luettelossa esitettyjen henkilökohtaisten palkkioiden maksaja rinnastetaan työnantajaan ja siten esimerkiksi hallituksen jäsenelle tai luentopalkkion saajalle voidaan maksaa matkakustannusten korvauksia verovapaasti, vaikkei palkkionsaaja olisi työ- tai virkasuhteessa korvausten maksajaan. Matkakustannusten korvaukset voidaan maksaa verovapaasti myös silloin kun itse palkkiota ei makseta, mutta henkilöllä olisi siihen oikeus. Siten esimerkiksi luennoitsijalle voidaan maksaa verovapaasti pelkät matkakustannusten korvaukset. (Mattinen ym., 2024, s. 174.)

Palkan ja palkkionsaajien lisäksi matkakustannusten korvauksia voidaan maksaa verovapaasti palkansaajalle, joka tekee työmatkan samaan konserniin kuuluvan yhtiön lukuun. Konserniyhtiöltä saatu korvaus rinnastetaan omalta työnantajalta saatuun korvaukseen. Jos valtiolla työskentelevän palkansaajan työmatkasta syntyneet kustannukset korvaa toinen valtion virasto tai laitos kuin se, johon palkansaajalla on työ- tai virkasuhde, on kyse oman työnantajan korvaamista kustannuksista, koska valtio on kokonaisuudessaan yksi ja sama oikeushenkilö. Samaa periaatetta sovelletaan myös silloin, kun kustannukset korvaa toinen saman kunnan tai kuntayhtymän virasto tai laitos. Myös yhtiönsä lukuun työmatkan tekeväälle osakeyhtiön osakkeenomistajalle tai henkilöyhtiön osakkaalle voidaan korvata matkakustannukset verovapaasti, vaikka tämä työskentelisi yhtiössä palkkaa nostamatta. (Määttä & Palomäki, 2024, luku 8.1.1.)

6.1.2 Työmatka

Työmatkalla tarkoitetaan matkaa, jonka verovelvollinen tilapäisesti tekee työhön kuuluvien tehtävien suorittamiseksi erityiselle työntekemispaikalle (TVL 72 § 1 mom.). Säädöksen mukaan työmatka on tehtävä työtehtävien suorittamiseksi, sen on suuntauduttava erityiselle työntekemispaikalle ja matkan on oltava tilapäinen. Suoritettavat työtehtävät voivat olla mitä tahansa verovelvollisen työsuhteeseen liittyviä tehtäviä, kuten kokoukseen, koulutukseen, asiakastapaamiseen tai edustustilaisuuteen osallistuminen. Erityinen työntekemispaikka on työhön kuuluvien tehtävien tilapäinen suorituspaikka. Se voi olla esimerkiksi rakennus, tehdasalue, rakennustyömaa, satama tai muu vastaavaa määriteltävissä oleva paikka. Matkan tilapäisyyttä arvioitaessa keskeisessä asemassa on TVL 72 a §. (Nykänen & Nieminen, 2022, osa III, luku 4, kohta TVL 72 § Työmatka, 1 momentti.) Säädöksen mukaan tilapäisenä työskentelynä erityisellä työntekemispaikalla pidetään enintään kolmen vuoden työskentelyä samassa työntekemispaikassa (TVL 72 a § 1 mom.). Kolmen vuoden aikaraja on työntekijä- ja työskentelypaikkakohtainen ja sitä sovelletaan kaikilla aloilla. Jos työskentelyn on alun perinkin tarkoitus kestää aikarajan yli samassa työpaikassa, on kyse varsinaisella työpaikalla työskentelystä alusta alkaen. (Peltomäki, 2020, s. 84.)

Työmatka alkaa palkansaajan lähtiessä erityiselle työntekemispaikalle varsinaiselta työpaikaltaan, kotoaan tai työasunnoltaan ja päättyy palkansaajan palatessa johonkin kyseisistä paikoista. Palkansaaja voi aloittaa työmatkansa myös toissijaiselta työpaikaltaan tai sitä varten hankitusta majoituspaikasta ja päättää työmatkansa niistä jompaankumpaan. Jos palkansaaja käy kotoa lähdettyään ensin varsinaisella työpaikallaan ja jatkaa sieltä erityiselle työntekemispaikalle, alkaa työmatka palkansaajan lähtiessä varsinaiselta työpaikaltaan. Vastaavasti jos palkansaaja käy kotonaan ennen matkaa erityiselle työntekemispaikalle, alkaa työmatka palkansaajan lähtiessä kotoaan. (Määttä & Palomäki, 2024, luku 5.4.) Kahden erityisen työntekemispaikan välinen matka on osa palkansaajan työmatkaa, mikäli hän ei käy matkan aikana asunnollaan, varsinaisella työpaikallaan tai toissijaisella työpaikallaan (Nykänen & Nieminen, 2022, osa III, luku 4, kohta TVL 72 § Työmatka, 1 momentti.).

6.1.3 Verohallinnon kustannuspäätös

TVL 73 §:n mukaan Verohallinto antaa vuosittain etukäteen tarkemmat määräykset verovapaiden matkakustannusten korvausten perusteista ja määristä varattuaan kulukorvausasiain neuvottelukunnalle tilaisuuden tulla kuulluksi asiassa. Verohallinto vahvistaa työnantajalta saadun verovapaan päivärahan ja ateriakorvauksen määrän sekä verovelvollisen omistamallaan tai hallitsemallaan kulkuneuvolla tekemästä työmatkasta saaman verosta vapaan kilometrikorvauksen määrän. (TVL 73 §.) Verohallinnolla on tuloverolain säädöksen nojalla valtuus antaa sitovat määräykset matkakustannusten perusteista ja määristä. Nämä annetaan niin sanottuna kustannuspäätöksenä. (Nykänen & Nieminen, 2022, osa III, luku 4, kohta TVL 73 §, 1 momentti.) Työnantajan maksamat matkakustannusten korvaukset ovat palkansaajalle verovapaita, mikäli ne perustuvat Verohallinnon kustannuspäätökseen. Verovapaiden korvausten maksamisen edellytykset riippuvat matkan kestosta sekä erityisen työntekemispaikan sijainnista. (Mattinen ym., 2024, s. 169.)

Verohallinnon kustannuspäätöksen mukaan päivärahan suorittamisen edellytyksenä on, että erityinen työntekemispaiikka sijaitsee yli 15 kilometrin etäisyydellä joko palkansaajan varsinaisesta työpaikasta tai asunnosta riippuen siitä, kummasta käsin matka on tehty. Lisäksi erityisen työntekemispaikan on sijaittava yli 5 kilometrin etäisyydellä sekä varsinaisesta työpaikasta että asunnosta. Päivärahan enimmäismäärä riippuu työmatkan kestosta. Yli kuusi tuntia kestävästä työmatkasta voidaan maksaa verovapaasti osapäiväraha ja yli 10 tuntia kestävästä työmatkasta kokopäiväraha. Matkan aikana saatu ilmainen tai matkalipun hintaan sisältyvä ruoka puolittaa päivärahan. Kokopäiväraha puolittuu kahdella ilmaisella aterialla ja puolipäiväraha yhdellä ilmaisella aterialla. (Heikura & Keskinen, 2024, 11–12 §.) Taulukossa 1 on verovapaiden kottimaan päivärahojen enimmäismäärät vuonna 2025.

Taulukko 1. Kotimaan päivärahan enimmäismäärät vuonna 2025 (Heikura & Keskinen, 2024, 12 §)

Työmatkan kesto	Päivärahan enimmäismäärä	1 ilmainen ateria	2 ilmaista ateriaa
yli 6 tuntia (osapäiväraha)	24 euroa	12 euroa	12 euroa
yli 10 tuntia (kokopäiväraha)	53 euroa	53 euroa	26,50 euroa
kun matkaan käytetty aika ylittää viimeisen täyden matkavuorokauden			
- vähintään 2 tunnilla	24 euroa	12 euroa	12 euroa
- yli 6 tunnilla	53 euroa	53 euroa	26,50 euroa

Matkavuorokausi on määritelty Verohallinnon kustannuspäätöksessä enintään 24 tunnin pituiseksi ajanjaksoksi, joka alkaa, kun palkansaaja lähtee työmatkalle työpaikaltaan tai asunnoltaan, ja päättyy kun palkansaaja palaa työmatkalta niistä jompaankumpaan (Heikura & Keskinen, 2024, 6 §).

Päivärahan määrään vaikuttavalla ilmaisella aterialla tarkoitetaan työmatkaan kiinteästi liittyvää ateriaa, jonka työnantaja järjestää tai kustantaa esimerkiksi neuvottelun, asiakastapaamisen, koulutuksen, edustustilaisuuden tai virkistystilaisuuden yhteydessä sekä kurssipaketin tai matkalipun hintaan sisältyvä ateriaa. Ilmaisena ateriana huomioidaan myös palkansaajan työnantajan edustajana nauttima ateria asiakkaan kanssa. Palkansaajan on huomioitava omaaloitteisesti saamansa ateriat matkalaskua tehdessään. (Määttä & Palomäki, 2024, luku 8.3.3.) Päivärahan määrään vaikuttavan ilmaisen aterian voidaan ymmärtää tarkoittavan samaa kuin luontoisetupäätöksessä tarkoitetun aterian. Siten esimerkiksi lounaaksi saatua lämmintä ruokaa pidetään päivärahaan vaikuttavana ateriana, mutta esimerkiksi kahvitarjoilun yhteydessä saatua voileipää ei voida pitää päivärahaan vaikuttavana ateriana. (Räbinä ym., 2019, s. 729.)

Verohallinnon kustannuspäätöksessä on määrätty erikseen ulkomaille suuntautuvista työmatkoista verovapaasti maksettavien päivärahojen enimmäismäärät. Ulkomaan päivärahojen enimmäismäärät vahvistetaan pääsääntöisesti valtioittain. Joillekin valtioille kuuluville alueille voidaan vahvistaa eri

päiväraha, jos alueen kustannustaso poikkeaa kyseisen valtion yleisestä kustannustasosta. Myös eräille kaupungeille, kuten Lontoolle ja New Yorkille vahvistetaan oma päiväraha. (Räbinä ym., 2019, s. 731.)

Ulkomaille suuntautuvassa matkassa päiväraha määräytyy sen maan tai alueen perusteella, missä matkavuorokausi ulkomailla päättyy. Matkavuorokaudet lasketaan lähtömaan ajan perusteella eikä aikavyöhykkeeltä toiselle siirtymisellä ole vaikutusta päivärahalaskentaan. Jos matkavuorokausi päättyy laivalla tai lentokoneessa, päiväraha määräytyy sen maan tai alueen mukaan, josta laiva tai lentokone on viimeksi lähtenyt tai jonne Suomesta lähdettäessä ensiksi saapuu. Jos Suomeen palatessa viimeinen ulkomailla tai sieltä lähteneessä laivassa tai lentokoneessa päätynyt täysi matkavuorokausi ylittyy yli 10 tunnilla, voidaan palkansaajalle maksaa lähtömaan päiväraha, tai puolet siitä, jos ylitys on enemmän kuin kaksi tuntia. Matkavuorokauden ja päivärahan määräytymiseen ei vaikuta lentomatkan tekniset välilaskut ja koneenvaihdot, mikäli matkustaja ei poistu terminaalista. (Määttä & Palomäki, 2024, luku 8.4.2.) Ulkomaan päiväraha maksetaan 50 prosentilla alennettuna, jos palkansaaja on saanut matkavuorokauden aikana kaksi ilmaista tai matkalipun tai hotellihuoneen hintaan sisältyvää ateriaa (Heikura & Keskinen, 2024, 13 §).

Työnantaja voi maksaa palkansaajalle verovapaasti ateriakorvausta, jos työmatkasta ei makseta päivärahaa. Tällainen tilanne voi syntyä esimerkiksi silloin, kun päivärahan edellytyksenä oleva aika- tai etäisyysvaatimus ei täyty. Ateriakorvauksen verovapauden edellytyksenä on, ettei palkansaaja voi työn vuoksi ruokailla tavanomaisella ruokailupaikallaan ja ettei ruokailua ole järjestetty työnantajan kustantamana. Mikäli palkansaajalla on työmatkalla käytettävissä työnantajan järjestämä ravintoetu kohdennetulla maksuvälineellä, ei ateriakorvausta voi maksaa verovapaasti. (Määttä & Palomäki, 2024, luku 8.6.) Jos palkansaajan työaika ylittää vuorokaudessa 10 tuntia, on hänellä oikeus toiseen enintään puolen tunnin taukoon kahdeksan tunnin työskentelyn jälkeen (Työaikalaki 872/2019, 24 § 1 mom.). Palkansaajalle voidaan korvata verovapaasti kaksi ateriakorvausta, mikäli hänellä on oikeus toiseen puolen tunnin ruokailutaukoon. Toinen ateriakorvaus voidaan siten maksaa tilanteessa, jossa palkansaajan työpäivän kokonaispituus ruokailutaukoineen

kestää yli 11 tuntia. Matkustusaikaa ei lasketa työpäivän pituuteen mukaan. (Määttä & Palomäki, 2024, luku 8.6.) Verovapaan ateriakorvauksen enimmäismäärä vuonna 2025 on 13,25 euroa ja kahden ateriakorvauksen enimmäismäärä 26,50 euroa (Heikura & Keskinen, 2024, 14 §).

Työnantaja voi maksaa palkansaajalle Verohallinnon kustannuspäätöksen mukaisesti yömatkarahaa, jos päivärahaan oikeuttavasta matkavuorokaudesta ajoittuu vähintään neljä tuntia kello 21.00–7.00 väliselle ajalle. Lisäksi edellytyksenä on, ettei työnantaja korvaa palkansaajalle majoitus- tai makuupaikkakustannuksia eikä myöskään järjestä ilmaista majoitusta. Verovapaan yömatkarahan enimmäismäärä on 16 euroa vuonna 2025. (Heikura & Keskinen, 2024, 17 §.) Yömatkarahaa maksetaan tyypillisesti tilanteessa, jossa palkansaaja yöpyy työmatkansa aikana tuttaviensa tai sukulaistensa luona (Määttä & Palomäki, 2024, luku 8.7.2).

Verohallinto vahvistaa palkansaajalle omalla autolla tehdystä työmatkasta maksettavan verovapaan kilometrikorvauksen enimmäismäärän. Kilometrikorvausta voidaan maksaa myös silloin, kun palkansaaja tekee työmatkan toisen henkilön, esimerkiksi perheenjäsenen omistamalla kulkuneuvolla. Kilometrikorvauksen määrää voidaan korottaa tietyissä tapauksissa. Korotuksen perusteita ovat muun muassa raskaan kuorman, kuten perävaunun tai asuntovauunun kuljettaminen autoon kiinnitettynä, raskaiden esineiden kuljettaminen autossa sekä metsäautotiellä liikkuminen. Kutakin korotuksen perustetta voidaan soveltaa vain kertaalleen kunkin ajatun kilometrin osalta. Lisäksi korotusta voidaan maksaa kydyissä olevista henkilöistä, tällöin korotuksen määrään vaikuttaa kuljettavien henkilöiden lukumäärä. (Määttä & Palomäki, 2024, luku 8.2.3–8.2.4.)

Verohallinnon kustannuspäätöksessä on vahvistettu verovapaiden kilometrikorvausten enimmäismääriä oman auton käytön lisäksi myös muille kulkuneuvoille. Kustannuspäätöksessä olevat muut kulkuneuvot ovat käyttöetuauto, moottorivene, moottoripyörä, mönkijä, moottorikelkka, mopo sekä muu kulkuneuvo. Muu kulkuneuvo -kulkuneuvolle vahvistetun verovapaan kilometrikorvauksen enimmäismäärää voidaan maksaa niiden kulkuneuvojen käytöstä,

joita ei mainita erikseen kustannuspäätöksessä. Kilometrikorvauksia voidaan maksaa muu kulkuneuvo korvauksen mukaisesti esimerkiksi polkupyörällä, lentokoneella tai kuorma-autolla tehdystä työmatkasta. (Määttä & Palomäki, 2024, luku 8.2.5–8.2.6.) Taulukossa 2 on Verohallinnon kustannuspäätöksessä määritellyt verovapaiden kilometrikorvausten enimmäismäärät vuonna 2025.

Taulukko 2. Kilometrikorvausten enimmäismäärät vuonna 2025 (Heikura & Keskinen, 2024, 9 §)

Kulkuneuvo	Korvauksen enimmäismäärä
auto	59 snt/km, jota korotetaan
	- 10 snt/km perävaunun kuljettamisesta
	- 15 snt/km asuntovaunun kuljettamisesta autoon kiinnitettynä
	- 30 snt/km taukotuvan tai vastaavan raskaan kuorman kuljettamisesta autoon kiinnitettynä
	- 4 snt/km kuljetettavista koneista tms. esineistä, jotka painavat yli 80 kiloa tai ovat suurikokoisia
	- 4 snt/km koiran kuljettamisesta
	- 13 snt/km jos työn suorittaminen edellyttää liikkuamista metsäautotiellä
	- 4 snt/km jokaisesta kyydissä matkustavasta henkilöstä, joiden kuljetus kuuluu työnantajalle
käyttöetuauto	12 snt/km
moottorivene, enintään 50 hv	103 snt/km
moottorivene, yli 50 hv	149 snt/km
moottorikelkka	142 snt/km
mönkijä	134 snt/km
moottoripyörä	45 snt/km
mopo	24 snt/km
muu kulkuneuvo	14 snt/km

6.1.4 Matkalasku

Verovapaiden matkakustannusten korvausten maksamisen edellytyksenä on, että työntekijä esittää työnantajalle matkalaskun tai muun luotettavan selvityksen työmatkasta aiheutuneista kustannuksista. Matkalasku voidaan tehdä esimerkiksi sähköisesti matkalaskujärjestelmässä, sähköisellä lomakkeella tai

paperilla. Matkalaskun sisällöstä säädetään tarkemmin ennakkoperintäasetuksessa. (Karttunen ym., 2017, s. 231.)

Ennakkoperintäasetuksen mukaan matkalaskusta täytyy ilmetä matkan tarkoitus, kohde, tarvittaessa matkareitti, matkustamistapa, matkan alkamis- ja päättymisajankohdat sekä ulkomaan matkojen osalta tiedot maasta tai alueesta, jossa matkavuorokausi on ulkomailla päättynyt. Mikäli korvauksia maksetaan palkansaajan omistamalla tai hallitsemalla kulkuneuvolla tehdystä työmatkasta, on matkalaskuun merkittävä lisäksi korvausten perusteena käytetyt kilometrimäärät ja yksikköhinnat. Matkalaskuun on liitettävä tositteet tai muu selvitys, joiden perusteella työnantaja korvaa kustannukset palkansaajalle. (EPA, 17 § 2–4 mom.)

6.2 Vaihtoehdot matkakustannusten maksamiselle

Työnantaja voi maksaa palkansaajan työmatkasta aiheutuva kustannukset, kuten esimerkiksi matkaliput ja majoituskustannukset, suoraan palveluntarjoajalle. Silloin palkansaajalle itselleen ei aiheudu työmatkasta kustannuksia. Työnantajan palkansaajan puolesta maksamista kustannuksista ei synny palkansaajalle veronalaista etua. (Määttä & Palomäki, 2024, luku 2.2.)

Työnantaja voi vaihtoehtoisesti korvata työmatkasta aiheutuneet kustannukset palkansaajalle itselleen. Työnantaja voi korvata verovapaasti matkalaskua vastaan esimerkiksi palkansaajan maksamia matkalippuja, majoituskustannuksia tai korvausta oman auton käytöstä. Lisäksi työnantaja voi korvata palkansaajalle työmatkasta aiheutuneita lisääntyneitä elantomenoja. Lisääntyneitä elantomenoja ovat esimerkiksi ylimääräiset kustannukset ruokailusta, vaatteiden huollosta ja muusta vastaavasta. Tällaiset menot korvataan yleensä päivärahalta. Lähtökohtaisesti työnantaja voi korvata verovapaasti vain Verohallinnon vuosittain vahvistaman päivärahan määrän, vaikka palkansaajalle olisi syntynyt lisääntyneitä elantomenoja tätä enemmän. Työnantaja voi ainoastaan poikkeustapauksessa korvata työmatkan kannalta

välttämättömät ja kohtuulliset lisääntyneet elantomenot toteutuneiden kustannusten mukaisesti. (Määttä & Palomäki, 2024, luku 2.3.)

Työnantaja ei aina välttämättä maksa tai korvaa palkansaajalle työmatkasta aiheutuneita kustannuksia. Tällaisessa tilanteessa työnantaja voi soveltaa EPL 15 §:n säännöstä ja toimittaa ennakonpidätyksen kustannusten korvauksilla vähennyksestä palkan määrästä. (Määttä & Palomäki, 2024, luku 2.4.) EPL 15 §:n soveltamisesta kerrotaan tarkemmin kohdassa 7.2 Palkansaajan työstä välittömästi johtuvat kustannukset.

6.3 Muut saajat

Tuloverolain sekä lain nojalla annetun Verohallinnon kustannuspäätöksen rajoissa maksetut matkakustannukset ovat verovapaita vain palkansaajalle. Tämä tarkoittaa, että verovapaita matkakustannusten korvauksia voidaan maksaa ainoastaan ennakkoperintälain mukaiselle palkansaajalle. Ennakkoperintälain 13 §:n mukaan palkansaajalla tarkoitetaan myös henkilökohtaisten palkkioiden saajaa. (Karttunen ym., 2017, s. 179.)

Verohallinnon syventävissä vero-ohjeissa on kuitenkin ohjeistettu tietyistä poikkeuksista, joissa matkakustannusten korvauksia on mahdollista maksaa verovapaasti myös muille, kuin palkan- ja palkkionsaajille. Tällaisia poikkeuksia ovat työhaastatteluun ja soveltuvuuskokeeseen osallistuville maksettavat todelliset matkakustannusten korvaukset sekä opintoihin sisältyvän pakollisen työharjoittelun ja työssäoppimisjakson aikana maksettavat matkakustannusten korvaukset. (Mattinen ym., 2024, s. 174.)

Verohallinto on lisäksi antanut verovuodesta 2021 lähtien sovellettavan kannoton, jonka mukaan myös muun maksajan kuin työnantajan, jonka toimintaan tehty matka liittyy, maksamat tositteisiin perustuvat matkakustannusten korvaukset eivät ole tuloverolain 29 §:n 1 momentissa tarkoitettua tuloa. Tulokintaa on perusteltu sillä, että kysymys on maksajalle kuuluvista

kustannuksista. (Nykänen & Nieminen, 2022, osa III, luku 4, kohta TVL 71 § Verovapaat matkakustannusten korvaukset, 1 momentti.)

6.3.1 Tositteisiin perustuvat matkakustannukset

Verohallinnon 1.1.2021 voimaan tullut kannanotto tositteisiin perustuvien matkakustannusten korvauksesta verotuksessa koskee tilanteita, jossa muu maksaja korvaa omaan toimintaansa tai järjestämäänsä tilaisuuteen liittyviä matkakustannuksia henkilölle, jolle ei makseta muuta korvausta. Muu maksaja on muu, kuin työnantaja. (Määttä & Palomäki, 2020, kohta Asian kuvaus.) Kannanoton mukaan henkilölle ei muodostu veronalaista tuloa silloin, kun hänelle korvataan muun maksajan toimesta pelkästään todellisia matkakuluja tositteita vastaan, koska kyseessä on maksajalle kuuluvien kustannusten korvaamisesta. Tositteisiin perustuvia matkakuluja ovat muun muassa matkalippu- ja majoituskulut. Jos esimerkiksi opiskelijat edustavat yliopistoa messuilla, voi yliopisto korvata opiskelijoiden matka- ja majoituskulut verovapaasti. Myös omalla autolla tehdystä matkasta maksettu kaavamainen korvaus rinnastetaan tositteisiin perustuvaksi korvaukseksi, mikäli se ei ylitä Verohallinnon kulloinkin voimassa olevan matkakuluvähennyspäättöksen mukaista määrää. (Määttä & Palomäki, 2020, kohta Kannanotto.) Vuodelta 2024 toimitettavassa verotuksessa oman auton matkakuluvähennyksen määrä on 0,27 euroa kilometriltä (Heikura & Luukkonen, 2024, 1 §).

Jos muu maksaja maksaa Verohallinnon kustannuspäättöksen mukaisia korvauksia, kuten päivärahoja ja kilometrikorvauksia, ovat ne saajalle veronalaisia. Kilometrikorvaus on veronalaista työkorvausta kuitenkin vain matkakuluvähennyspäättöksen ylittävältä osin. Jos tositteisiin perustuvia matkakustannusten korvauksia maksetaan työkorvauksen saajalle, ovat matkakustannusten korvaukset veronalaisia, koska kyseessä ei ole maksajalle kuuluvat kustannukset, vaan henkilön omaan toimintaan liittyvät kulut. Esimerkiksi jos tuotantoyhtiö maksaa radio-ohjelmassa vierailevalle asiantuntijalle palkkion (työkorvausta) ja korvaa hänen matka- ja majoituskustannuksensa, ovat myös

matka- ja majoituskustannukset asiantuntijan veronalaista työkorvausta. (Määttä & Palomäki, 2020, kohta Kannanotto.)

6.3.2 Työhaastatteluun osallistuva

Kaikille työvoimaa rekrytoivan työnantajan työhaastatteluun tai soveltuvuuskokeeseen osallistuville voidaan korvata verovapaasti haastattelumatkasta aiheutuvat todelliset matkakustannukset, kuten majoitus ja matkaliput. Jos matka on tehty omalla autolla, voidaan todellisina kuluina pitää Verohallinnon matkakuluvähennyksen mukaista määrää, mikäli muuta selvitystä ei ole saatavilla. Matkakustannusten korvausten verovapauden kannalta ei ole vaikutusta sillä, onko haastateltava hakenut itse tehtävää vai onko aloite tehty rekrytoivan työnantajan toimesta. (Määttä & Palomäki, 2024, luku 10.2.)

Tehtävään valitulle hakijalle voidaan maksaa myös muita verovapaita matkakustannusten korvauksia, esimerkiksi päivärahaa, vaikka työsuhdetta ei haastattelumatkan aikana vielä ole (Määttä & Palomäki, 2024, luku 10.2).

6.3.3 Työharjoittelija

Opintoihin kuuluvan työharjoittelun tai työssäoppimisjakson aikana tehdystä työmatkasta aiheutuneet matkakustannukset voidaan korvata harjoittelijalle verovapaasti samoin perustein kuin palkansaajalle. Jos työharjoittelupaikka ei korvaa työmatkasta aiheutuneita kustannuksia, voi harjoittelija vähentää ne verotuksessaan tulonhankkimiskuluina, mikäli hän saa harjoittelusta veronalaista ansiotuloa. Työmatkasta aiheutuneita kustannuksia ei voi korvata verovapaasti, jos kyseessä on opintojen ohessa työkokemuksen hankkimiseksi tapahtuva palkaton työskentely, joka ei kuulu opintoihin. Työharjoittelijan kodin ja harjoittelutyöpaikan väliset matkat rinnastuvat kodin ja varsinaisen työpaikan välisiin matkoihin, joten näistä matkoista aiheutuneita kustannuksia ei voi korvata verovapaasti. (Määttä & Palomäki, 2021, luku 1, 5.)

Jos kyse on työvoimaviranomaisen osoittamasta työharjoittelusta, josta maksetaan työmarkkinatukea, ei henkilön tekemästä työmatkasta aiheutuneita matkakustannuksia voi korvata verovapaasti. Sama pätee työkokeiluun, jossa henkilö selvittää ammatinvalinta- ja uravaihtoehtojaan ja mahdollisuuksiaan palata työmarkkinoille. (Määttä & Palomäki, 2021, luku 1.)

6.4 Kansainväliset tilanteet

Yleisesti verovelvollinen on henkilö, joka asuu Suomessa. Suomessa asu-miseksi katsotaan, jos henkilöllä on Suomessa varsinainen asunto ja koti tai jos hän oleskelee Suomessa yli kuusi kuukautta. Rajoitetusti verovelvollinen on ulkomailla asuva ulkomaan kansalainen. Jos henkilö asuu Suomessa enintään kuusi kuukautta eikä hänellä ole täällä varsinaista asuntoa tai kotia, pysyy hän Suomessa rajoitetusti verovelvollisena. (Määttä & Rautajuuri, 2025b, kohta 2.1–2.2.) Kansainvälisissä työskentelytilanteissa yleisimpiä ovat tilanteet, joissa Suomessa yleisesti verovelvollinen työntekijä työskentelee ulkomailla suomalaisen työnantajan palveluksessa tai rajoitetusti verovelvollinen henkilö työskentelee Suomessa suomalaisen työnantajan palveluksessa (Laitinen & Peltomäki, luku 16 Kansainvälinen palkanmaksu).

Matkakustannusten korvaamisesta kansainvälisissä työskentelytilanteissa ei ole erillisiä verosäännöksiä ja myös rajat ylittäviin tilanteisiin sovelletaan Verohallinnon ohjetta Työmatkakustannusten korvauksista verotuksessa. Suomalaisen työntekijän ulkomailla tekemien matkojen luonne ja ulkomailla asuvan henkilön Suomeen tekemien matkojen luonne ratkaistaan siten samojen säännösten ja periaatteiden nojalla kuin Suomessa tehtyjen matkojen osalta. Kansainvälisen tilanteen ollessa kyseessä on kuitenkin huomioitava, että työmatkakustannukset eivät välttämättä ole verovapaita toisen valtion verolainsäädännössä. Tämän vuoksi Suomen verotuksessa verovapaa korvaus voi olla toisessa valtiossa veronalaista tuloa tai päinvastoin. (Saarinen, 2018, s. 423.)

6.4.1 Suomesta ulkomaille työskentelemään lähtevä palkansaaja

Suomessa asuva palkansaaja saattaa siirtyä työskentelemään ulkomaille suomalaisen työnantajansa lähettämänä. Mikäli palkansaajalle jää ulkomaankomennuksen ajaksi varsinainen työpaikka Suomeen, on palkansaaja työmatkalla erityisellä työntekemispaikalla, jos komennuksen kesto ei ylitä TVL 72 a §:ssä säädettyä kolmen vuoden tilapäisen työskentelyn aikarajaa. Palkansaajalle voidaan tällöin maksaa verovapaita matkakustannusten korvauksia ulkomailta työskentelyn ajalta. (Määttä & Palomäki, 2024, luku 11.2.2.)

Yleensä työnantaja ei voi korvata palkansaajan elantokustannuksia verovapaasti. Tuloverolaissa on kuitenkin säädetty tietyt ulkomaantyöskentelystä johtuvat elantokustannukset verovapaiksi. (Määttä & Valta, 2025b, luku 5.) Palkansaajan veronalaista tuloa ei ole ulkomailta tapahtuvasta työskentelystä johtuvat, työnantajan maksamat verovelvollisen ja hänen perheenjäsenensä muutto- ja matkakustannukset sekä ulkomailta työskentelyn aikana työnantajan siellä kustantama tavanomainen yksityinen palveluhenkilöstö ja lasten koulutus sekä se osa asumisen tuottamasta edusta, joka ylittää edun kohtuullisen arvon (TVL 76 § 1 mom. 5 k.). Työnantaja voi korvata verovapaasti palkansaajan ja hänen perheenjäsentensä matkakustannukset ulkomailta työskentelyn alkaessa ja sen päättyessä. Korvaukset ovat verovapaita, vaikka ulkomailta työskentely tapahtuisi varsinaisella työpaikalla. Työskentelyn kestolle ei ole määritelty lainsäädännössä aikarajaa. Verovapaasti korvattavia muuttokustannuksia ovat esimerkiksi muuttorehdistä ja lisämatkatavaroista aiheutuneet kustannukset. Rajat ylittävissä työskentelytilanteissa verovapaaksi muuttokustannukseksi katsotaan myös työnantajan palkansaajalle ja hänen perheenjäsenelleen ottama komennusmatkavakuutus. (Määttä & Rautajuuri, 2025a, luku 2–3, 8.)

Vuoden 2025 alussa voimaan astuneessa TVL 69 d §:ssä säädetään verovapaaksi työnantajan palkansaajalle ja hänen perheenjäsenelleen maksamat viiranomaisrekisteröinnit ja eräät muut maahantuloon liittyvät kustannukset rajat ylittävissä työskentelytilanteessa. Säännöksen perusteella työnantaja voi maksaa verovapaasti palkansaajan ja hänen perheenjäsenensä

lakisääteisestä velvollisuudesta johtuvat passin, viisumin ja työ- tai oleskeluluvan hankkimisesta aiheutuneet kustannukset sekä niiden hoitamiseksi ulkopuoliselta palveluntarjoajalta ostetut palvelut. Verovapaasti korvattavia kustannuksia ovat myös passin ja lupien ja niitä varten välttämättömien asiakirjojen hankintaan välittömästi liittyvät matkakustannukset. Näiden lisäksi työnantaja voi maksaa verovapaasti henkilötunnuksen ja veronumeron hankkimisesta aiheutuneet kustannukset sekä maahantulon, lupien ja työkohteen olosuhteiden kannalta perustellut rokotukset, lääkkeet ja lääkärintarkastukset. (Mattinen, 2025, s. 136–137; TVL 69 d §.)

6.4.2 Ulkomailta Suomeen työskentelemään tuleva palkansaaja

Kun ulkomailla asunut palkansaaja tulee Suomeen työskentelemään suomalaisen työnantajan palveluksessa, pidetään pääsääntöisesti työnantajan Suomessa olevaa toimipaikkaa palkansaajan varsinaisena työpaikkana. Tällöin palkansaajalle ei voi korvata verovapaasti varsinaisella työpaikalla työskentelestä aiheutuvia matkakustannusten korvauksia. Jos palkansaaja tekee työmatkan erityiselle työtekemispaikalle, ovat matkakustannusten korvaukset hänelle verovapaita, mikäli Verohallinnon kustannuspäätöksessä mainitut edellytykset täyttyvät. (Määttä & Palomäki, 2024, luku 11.2.1.)

Vuoden 2025 alussa voimaan tulleen TVL 69 c §:n muutoksen mukaan työnantaja voi korvata verovapaasti palkansaajan ja hänen perheenjäsenensä muuttokustannukset silloin, kun muutto tapahtuu työpaikan sijainnin vuoksi. Myös muuton yhteydessä syntyneet matkustamiskustannukset ovat verovapaasti korvattavia kustannuksia. Rajat ylittävässä työskentelytilanteessa verovapaana muuttokustannuksena pidetään myös työnantajan työntekijälle ja hänen perheenjäsenelleen ottamasta komennusmatkavakuutuksesta aiheutuneita kustannuksia. (Määttä & Rautajuuri, 2025a, luku 3; TVL 69 c §.) Muuton katsotaan tapahtuvan työpaikan sijainnin vuoksi ulkomailta Suomeen työskentelemään tulevan työntekijän muuttaessa Suomeen. Verovapauden kannalta ei ole vaikutusta, onko palkansaaja lähetetty Suomeen työkomennukselle vai onko hän solminut työsopimuksen suomalaisen työnantajan kanssa.

Verovapaasti korvattavia muuttokustannuksia ovat muuttoon välittömästi liittyvät menot, kuten tavaroiden pakkaamisesta, kuljettamisesta ja purkamisesta aiheutuvat kustannukset. Matkustamiskustannuksia puolestaan ovat muun muassa juna- ja lentoliput sekä työntekijälle omalla autolla tehdyistä muuttoon liittyvistä matkoista maksettavat kilometrikorvaukset. (Määttä & Palomäki, 2024, luku 10.12.)

6.4.3 Ulkomailta Suomeen tuleva rajoitetusti verovelvollinen

Rajoitetusti verovelvollisen henkilön palkaksi ei katsota tuloverolain mukaisia verovapaita matkakustannusten korvauksia (Laki rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta 627/1978, 4 §). Säädöksen perusteella rajoitetusti verovelvollisen palkansaajan matkakustannukset voidaan korvata verovapaasti samoin perustein kuin yleisesti verovelvollisen palkansaajan. Suomeen työmatkan tekevän rajoitetusti verovelvollisen palkansaajan matkakustannusten korvaukset voidaan näin ollen maksaa verovapaasti, mikäli hän on Suomessa erityisellä työtekemispaikalla. (Määttä & Palomäki, 2024, luku 11.3.)

Ammattikorkeakoulu ja yliopisto ovat yleensä erityisiä työtekemispaikkoja ulkomailta Suomeen luennoimaan tulevalle vieraillevalle luennoitsijalle. Luennoitsijalle maksettavat matkakustannusten korvaukset ovat verovapaita, mikäli korvausten maksamisen yleiset edellytykset täyttyvät. Matkakustannukset voidaan korvata verovapaasti myös silloin, jos luennoitsija ei ota palkkiota luennoistaan. (Määttä & Valta, 2025a, luku 4.2.2.)

Ulkomailta Suomeen saapuvalla opiskelijalla tai harjoittelijalla ei yleensä ole työpaikkaa ulkomailla, joten henkilön varsinaiseksi työpaikaksi katsotaan se paikka, jossa hän työskentelee Suomessa vakituisesti. Vastaava tilanne voi muodostua myös sellaiselle palkansaajalle, joka on esimerkiksi virkavapaalla varsinaisesta toimestaan ulkomailla. Tällaiselle palkansaajalle ei voi korvata verovapaasti Suomessa sijaitsevalle varsinaiselle työpaikalle tehtävästä matkasta aiheutuvia matkakustannusten korvauksia. Rajoitetusti verovelvollisen tekemän työmatkan matkakustannusten korvaukset voidaan korvata

verovapaasti samoin edellytyksin kuin yleisesti verovelvolliselle henkilölle. (Määttä & Palomäki, 2024, luku 11.3.)

7 VERONALAISET MATKAKUSTANNUSTEN KORVAUKSET

7.1 Veronalaiset matkakustannusten korvaukset

Veronalaiset kustannusten korvaukset jaetaan ennakonpidätyksen alaisiin korvauksiin ja ennakonpidätystä toimittamatta maksettaviin korvauksiin. Ennakonpidätysvelvollisuuteen vaikuttaa korvauksen luonne ja saajan suhde maksajaan. Suorituksen saajan ja maksajan välillä voi olla työsuhde tai toimeksiantosuhde. (Määttä & Palomäki, 2022, luku 2.2.1.)

Ennakonpidätystä toimittamatta voidaan maksaa niin sanotut pidätysvapaat erät eli palkansaajan työstä välittömästi johtuvat kustannukset. Menettelyn tarkoituksena on, että mikäli työntekijällä on oikeus vähentää tulonhankkimiskulujaan, silloin ei ole tarpeen tehdä ennakonpidätystä veronalaisesta, mutta vähennettävästä erästä. (Peltomäki, 2018, s. 63.) Työkorvauksen saajan matkakustannusten korvauksia ei voi maksaa verovapaasti, mutta ne voidaan maksaa ennakonpidätystä toimittamatta. Työkorvauksen saaja voi vähentää kustannukset omassa verotuksessaan. (Mattinen ym., 2024, s. 174.)

7.2 Palkansaajan työstä välittömästi johtuvat kustannukset

EPL 15 §:n mukaan työnantaja voi korvata palkansaajan vaatimuksesta hänelle työstä välittömästi johtuvat kustannukset tai vähentää niiden osuuden ennen ennakonpidätyksen toimittamista. Tällaisina kustannuksina voidaan huomioida työvälineistä sekä valmistus- ja tarveaineista aiheutuneet menot, matka- ja edustusmenot sekä muut palkansaajalle työn suorittamisesta välittömästi aiheutuneet menot. Palkansaajan on esitettävä työnantajalle kustannuksista selvitys. Palkansaajalle maksettua välittömien kustannusten

korvausta ei pidetä palkkana, jos se ei ylitä kustannusten selvitettyä tai arvioitua määrää. (EPL 15 § 1–3 mom.)

Säännöksessä tarkoitettuja matkakustannuksia ovat muut kuin TVL 71 §:ssä säädettyt verovapaat matkakustannusten korvaukset. EPL 15 § koskee esimerkiksi kahden saman kunnan alueella sijaitsevan varsinaisen työpaikan välisiä matkoja sekä sellaisia veronalaisia matkakustannusten korvauksia, jotka huomioidaan vähennyksenä ennen ennakonpidätyksen toimittamista. Jos työnantaja korvaa työstä välittömästi aiheutuneita kustannuksia palkan lisäksi, on korvaus palkansaajalle veronalaista tuloa, mutta siitä ei toimiteta ennakonpidätystä. Esimerkiksi jos työnantaja korvaa palkansaajan tekemästä kahden varsinaisen työpaikan välisestä matkasta kilometrikorvauksia Verohallinnon kustannuspäätöksen mukaisesti, voi työnantaja korvata ne EPL 15 §:n nojalla ennakonpidätystä toimittamatta. Palkansaaja voi vaatia verotuksessaan menojen vähentämistä. (Määttä & Palomäki, 2022, luku 2.2.4, 3.2.)

Mikäli työnantaja ei korvaa palkansaajalle työstä välittömästi aiheutuneita kustannuksia tai korvaa ne vain osittain, jäävät kustannukset palkansaajan rasi-tukseksi kokonaan tai osittain. Tällaisessa tilanteessa työnantajan on mahdollista soveltaa EPL 15 §:n säännöstä ja vähentää palkansaajan vaatimuksesta kustannusten osuus ennen ennakonpidätyksen toimittamista. (Räbinä ym., 2019, s. 659.) Jos työnantaja vähentää työstä välittömästi aiheutuneiden kustannusten osuuden ennen ennakonpidätyksen toimittamista, on vähennetty kustannusosuus palkansaajalle veronalaista tuloa. Esimerkiksi jos palkansaaja tekee työmatkan omalla autollaan ja omalla kustannuksellaan eikä työnantaja korvaa hänelle kilometrikorvauksia, voi työnantaja huomioida ajetut kilometrit kilometrikorvauksen suuruisena vähennyksenä bruttopalkasta ennen ennakonpidätyksen suorittamista. Vähennetty kustannusten osuus on palkansaajalle veronalaista ansiotuloa, vaikka työmatkasta aiheutuneet kustannukset voisi maksaa tuloverolain nojalla verovapaasti. (Määttä & Palomäki, 2022, luku 3.3.) On huomioitava, että vaikka enakkoperintälaki mahdollistaa kustannusten vähentämisen ennen ennakonpidätyksen toimittamista, se ei ole välttämättä mahdollista esimerkiksi työehtosopimuksen tai työ sopimuksen perusteella. Mikäli työnantaja vähentää kustannusten osuuden työntekijän palkasta

ennen ennakonpidätyksen toimittamista, lisätään kustannusten määrä työntekijän veronalaiseen palkkatuloon lopullisessa verotuksessa. (Karttunen ym., 2017, s. 237.)

Palkansaajalla on oikeus vähentää tuloistaan niiden hankkimisesta tai säilyttämisestä johtuneet menot (luonnolliset vähennykset) (TVL 29 § 1 mom.). Palkansaajan näkökulmasta tuloverolaissa tarkoitettuja luonnollisia vähennyksiä ovat työstä välittömästi aiheutuneet kustannukset. Tällaisia kustannuksia ovat muun muassa työmatkasta aiheutuneet matka- ja majoittumiskustannukset. Jos työnantaja on EPL 15 §:n säännöksen nojalla maksanut palkansaajalle työstä välittömästi aiheutuneita matkakustannuksia tai vähentänyt niiden osuuden ennen ennakonpidätyksen toimittamista, on palkansaajalla oikeus vähentää kustannukset verotuksessaan tulon hankkimisesta aiheutuneina menoina. (Räbinä ym., 2019, s. 656, 659.)

7.3 Työkorvauksen saajan matkakustannusten korvaukset

Tuloverolaissa säädetään verovapaaksi ainoastaan työnantajan työmatkasta maksamat matkakustannusten korvaukset, joten työkorvauksen saajalle maksettavat matkakustannusten korvaukset eivät näin ollen ole verovapaita. Luonnolliselle henkilölle maksettaviin työkorvaukseen liittyviin matkakustannusten korvauksiin sovelletaan kuitenkin Verohallinnon päätöstä ennakonpidätysvelvollisuudesta vapauttamisesta, jonka perusteella matkakustannusten korvaukset on vapautettu ennakonpidätyksen toimittamisesta. (Määttä & Palomäki, 2024, luku 10.5.)

Verohallinnon päätöksessä ennakonpidätysvelvollisuudesta vapauttamisesta määrätään sellaisista ennakonpidätyksenalaisista suorituksista, joista ei toimiteta ennakonpidätystä. Päätöksen mukaan ennakonpidätystä ei toimiteta verosta vapaaksi katsottavien matkakustannuskorvausten perusteista ja määrästä annetun Verohallinnon päätöksen mukaisesti luonnolliselle henkilölle maksetusta määrästä silloinkaan, kun se maksetaan muuta korvausta suorittamatta ja muutoin kuin työsuhteen perusteella (Heikura & Keskinen, 2022, 1

§ 16 k.) Päätöksen perusteella luonnolliselle henkilölle, joka ei kuulu ennakkoperintärekisteriin, voidaan maksaa Verohallinnon kustannuspäätöksen mukaiset matkakustannusten korvaukset ennakonpidätystä toimittamatta, vaikka varsinaisesta työkorvauksesta toimitetaan ennakonpidätys. Ennakonpidätystä toimittamatta maksettavat matkakustannusten korvaukset lisätään työkorvauksen saajan tuloon ja tämä voi vähentää kustannukset omassa verotuksessaan antamansa selvityksen perusteella. (Räbinä ym., 2019, s. 737.) Työkorvauksen saajaan ei voi soveltaa edellisessä kohdassa 7.2 esitettyä EPL 15 §:n säännöstä työstä välittömästi johtuvien kustannusten korvaamisesta tai kustannusosuuden vähentämisestä ennen ennakonpidätyksen toimittamista (Määttä & Palomäki, 2022, luku 3.1).

7.4 Ennakonpidätyksen alaiset matkakustannukset

Ennakkoperintälaissa tarkoitettuja ennakonpidätyksen alaisiksi katsottavia suorituksia ovat kaikki sellaiset veronalaiset suoritukset, joiden ennakonpidätyksen alaisuudesta ei muuta säädetä tai jotka ovat ennakonkannon alaisia. Lähtökohtana on, että muut kuin verovapaat kustannukset ja EPL 15 §:n nojalla ennakonpidätystä toimittamatta huomioitavat välittömästi työstä johtuvat kustannukset ovat ennakonpidätyksen alaista tuloa. Ennakonpidätyksen alaiset korvaukset ovat palkansaajalle EPL 13 § mukaista palkkaa, josta on toimitettava ennakonpidätys. (Peltomäki, 2018, s. 67.)

Matkakustannusten korvaukset ovat veronalaista palkkatuloa muun muassa silloin, kun niitä maksetaan lievemmin perustein tai suurempina kuin Verohallinnon kustannuspäätöksessä säädetään. Syynä tällaisten korvausten maksamiseen voi olla esimerkiksi työehtosopimuksen määräykset. (Karttunen ym., 2017, s. 239.) Jos matkakustannusten korvauksia maksetaan Verohallinnon kustannuspäätöksen enimmäismääriä suurempina, on korvaus ylimenevältä osalta normaalia rahapalkkaa, josta toimitetaan ennakonpidätys ja maksetaan kaikki sosiaalivakuutusmaksut. Jos matkakustannusten korvauksia maksetaan Verohallinnon kustannuspäätöstä lievemmin perustein, on korvaus kokonaan tai osittain ennakonpidätyksen ja sairausvakuutusmaksun alaista tuloa,

mutta ei muiden sosiaalivakuutusmaksujen alaista tuloa. Tällöin tulkinta maksun luonteesta täytyy tehdä tapauskohtaisesti. (Mattinen ym., 2024, s. 176–177.)

Palkaksi katsottavia ennakonpidätyksen alaisia korvauksia syntyy esimerkiksi seuraavissa tilanteissa:

- Työnantaja maksaa palkansaajan asunnon ja varsinaisen työpaikan väliset matkakustannukset. Maksettu korvaus on palkansaajalle ennakonpidätyksen alaista palkkaa.
- Työnantaja maksaa palkansaajalle työmatkasta päivärahaa ja lisäksi korvauksen työmatkalla ruokailemisesta. Jos ruokailukorvauksen määrää ei vähennetä päivärahasta, on päivärahan verovapaan enimmäismäärän ylittävä osa palkansaajan ennakonpidätyksen alaista palkkaa.
- Työnantaja maksaa työmatkasta Verohallinnon kustannuspäätöksessä määrättyä enimmäismäärää suuremman päivärahan. Verovapaan päivärahan ylittävä osa on palkansaajalle ennakonpidätyksen alaista palkkaa.
- Työnantaja maksaa työmatkasta Verohallinnon kustannuspäätöksessä määrättyä enimmäismäärää suuremman kilometrikorvauksen, koska palkansaajan auto kuluttaa paljon polttoainetta. Verovapaan kilometrikorvauksen ylittävä osa on palkansaajalle ennakonpidätyksen alaista palkkaa. Mikäli palkansaaja antaa selvityksen hänelle aiheutuneista kuluista, voidaan ylimenevä osuus korvata ennakonpidätystä toimittamatta. (Peltomäki, 2018, s. 67–68.)
- Työnantaja maksaa työehtosopimuksen perusteella ateriakorvauksen kustannuspäätöstä lievemmin perustein. Päätöksen ylittävät maksut ovat ennakonpidätyksen alaista palkkaa.
- Työnantaja korvaa palkansaajalle majoittumiskustannukset ilman palkansaajan antamaa selvitystä syntyneistä kustannuksista. Korvaus katsotaan kokonaisuudessaan palkaksi, koska majoittumiskustannusten verovapaa korvaaminen edellyttää luotettavan selvityksen antamista aiheutuneista kustannuksista. (Mattinen ym., 2024, s. 176.)

- Työnantaja maksaa palkansaajan majoituspaikan ja toissijaisen työpaikan väliset matkakustannukset. Korvaus on palkansaajan ennakonpidätyksen alaista tuloa, koska matka rinnastetaan asunnon ja varsinaisen työpaikan välisiin matkoihin. Myös toissijaiselle työpaikalle tehdystä matkasta maksettava päiväraha, ateriakorvaus ja yömatkaraha ovat ennakonpidätyksen alaista palkkaa. (Määttä & Palomäki, 2024, luku 4.3.)

8 ERITYISKYSYMYKSIÄ

8.1 Työmatka palkansaajan vapaa-ajan asunnolta

Palkansaajalle voidaan maksaa verovapaita matkakustannusten korvauksia myös silloin, kun hän lähtee työmatkalle vapaa-ajan asunnoltaan tai muusta vastaavasta paikasta tai päättää työmatkansa kyseiseen paikkaan. Matkaa pidetään työmatkana enintään siltä osin kuin kuljettu matka ja matka-aika eivät ole pidemmät kuin tilanteessa, jossa matka tehtäisiin palkansaajan asunnolta. Jos kuljettu matka tai matka-aika on tätä pidempi, voi työnantaja maksaa matkakustannukset verovapaasti siltä osin, kuin matka on katsottavissa työmatkaksi ja loppuosa korvauksesta on palkansaajan veronalaista palkkatuloa. (Määttä & Palomäki, 2024, luku 10.6.)

Esimerkiksi jos palkansaajan vakituinen asunto ja koti on Helsingissä, ja hän tekee vuoden 2025 huhtikuussa 11 tuntia kestäväen työmatkan Porvoossa sijaitsevalle erityiselle työnteke- mispaikalle lähtemällä työmatkalle Lammilla sijaitsevalta kesämökiltään ja palaamalla sinne työpäivänsä päätteeksi. Palkansaajan Helsingin asunnon ja Porvoossa sijaitsevan erityisen työpaikan välinen matka on 50 kilometriä ja Lammilla sijaitsevan kesäasunnon ja erityisen työnteke- mispaikan välinen matka 100 kilometriä. Palkansaaja on tehnyt työmatkan omalla autollaan ja työnantaja korvaa hänelle kilometrikorvauksia 200 kilomet- riltä 118 euroa (2 x 100 km x 0,59 euroa), eli kesämökin ja erityisen työnteke- mispaikan välisen edestakaisen matkan mukaisesti, sekä yhden

kokopäivärahan 53 euroa. Koska palkansaaja tekee työmatkan kesäasunnoltaan käsin, hänen työmatkansa pitenee yhteensä 100 kilometrillä ja matka-aika puoleltoista tunnilla verrattuna Helsingin asunnolta Porvooseen tehtyyn työmatkaan. Työnantaja voi maksaa kilometrikorvauksia ja päivärahaa verovapaasti vain Helsingin asunnon ja Porvoon erityisen työtekemispaikan välistä matkaa vastaavalta osin. Työnantaja voi siten korvata verovapaasti kilometrikorvauksia 100 kilometriltä 59 euroa (2 x 50 km x 0,59 euroa) ja päivärahaa työmatkaksi luettavalta matka-ajalta 9,5 tunnilta, jolloin verovapaata on osapäiväraha 24 euroa. Muilta osin matkakorvaukset ovat palkansaajalle veronalaista tuloa. (Heikura & Keskinen, 2024, 9 §, 12 §; Määttä & Palomäki, 2024, luku 10.6.; Rabinä ym., 2019, s. 739.)

8.2 Vapaa-ajan ja työmatkan yhdistäminen

Palkansaaja saattaa yhdistää työmatkaansa vapaa-ajan viettoon, esimerkiksi jäämällä viikonlopun viettoon erityiselle työtekemispajakkunnalle. Mikäli viipyminen ei ole tarpeellista työtehtävien takia, työnantaja ei voi maksaa mainitulta ajalta verovapaata päivärahaa eikä korvata majoittumiskustannuksia. Päivärahaan oikeuttava työmatka päättyy tällöin työtehtävien päättyessä. Päivärahaan oikeuttavaan aikaan voidaan kuitenkin laskea palkansaajan paluumatkaan käyttämä aika. Vastaavasti jos palkansaaja matkustaa erityiselle työtekemispajakkunnalle vapaa-ajan viettoon etukäteen, alkaa päivärahoikeus työtehtävien alkaessa ja palkansaajan menomatkaan käyttämä matka-aika voidaan laskea päivärahoikeuteen oikeuttavaan aikaan. Molemmissa tilanteissa matkustamiskustannukset voidaan korvata verovapaasti todellisten kustannusten mukaisesti. Jos työnantaja määrää palkansaajan jäämään työmatkakohteeseen tai matkustamaan sinne etukäteen, ei työnantajan maksama majoitus ja päiväraha ole silloin palkansaajalle veronalaista etua. (Määttä & Palomäki, 2024, luku 8.3.2.)

Jos matka-ajan pidennyksestä ei aiheudu työnantajalle ylimääräisiä kustannuksia, ei palkansaajalle synny palkanluonteista etua siitä, jos hän viettää vapaa-aikaa työmatkansa kohteessa. Tästä on korkeimman hallinto-oikeuden

ennakkopäätös KHO 17.11.1982/5165, jossa palkansaajalle ei katsottu syntyvän palkkana pidettävää etua, kun hän sai viettää vapaa-aikaa työmatkakohdeessa. Työnantaja oli lähettänyt työntekijänsä Lontooseen kolme päivää kestäväälle opintomatkalta kahdeksan päivän seuramatkalla, joka oli yhtiölle kustannuksiltaan edullisempi kuin tavalliset reittilennot. Työntekijälle maksettiin päivärahaa kolmelta kurssipäivältä ja kahdelta matkapäivältä. Vapaapäivistä ei aiheutunut työnantajalle lisäkustannuksia, eikä työntekijälle katsottu syntyvän matkasta palkkana pidettävää etua. (KHO 17.11.1982/5165; Määttä & Palomäki, 2024, luku 8.3.2.)

8.3 Hotellihuoneen tai matkalipun hintaan sisältyvä aamiainen

Hotellihuoneen tai matkalipun hintaan sisältyvää aamiaista ei huomioida sellaisenaan ilmaisen ateriana, joka vaikuttaa verovapaan päivärahan määrään. Aamiaisen katsotaan sisältyvän huoneen hintaan silloin, kun hotelli laskuttaa sen riippumatta siitä nauttiiko asiakas aamiaisen vai ei. Aamiaisen katsotaan sisältyvän huoneen hintaan myös silloin, kun työnantaja ja hotelli ovat sopineet listahinnoista poikkeavasta kokonaishinnasta, johon sisältyy myös aamiainen. Jos aamiainen ei sisälly hotellihuoneen tai matkalipun hintaan, sen kustannukset ovat päivärahalla katettavia. (Määttä & Palomäki, 2024, luku 8.3.4.)

Etenkin ulkomailla on yleistä, ettei aamiainen kuulu hotellihuoneen hintaan. Työnantaja ei voi korvata aamiaisen hintaa verovapaasti, vaan palkansaajan saama päiväraha kattaa aamiaiskustannukset. Työnantaja ei voi korvata aamiaista verovapaasti päivärahan lisäksi edes siinä tapauksessa, että palkansaaja osoittaisi päivärahan olevan riittämätön lisääntyneisiin elantokustannuksiinsa nähden. (Laitinen & Peltomäki, luku 7, kohta Aamiainen.)

8.4 Majoittumisesta aiheutuvat kustannukset

Palkansaajan majoitukseen työmatkan aikana saattaa liittyä sellaisia palveluita, joissa on luonteensa puolesta kyse palkansaajan elantomenoista. Palkansaajalla voi olla esimerkiksi vastikkeetta käytettävissä hotellin sauna tai

kuntosali. Jos hotelli ei laskuta palveluista erikseen eli jos palvelut sisältyvät majoituksen hintaan, ei palkansaajalle muodostu niistä veronalaista etua. (Räbinä ym., 2019, s. 670.) Palkansaajan hotellilaskuun sisältyvät puhelin- ja minibaarikustannukset sekä pesulapalvelut ovat päivärahaalla katettavia kustannuksia. Mikäli työnantaja maksaa tällaisia kustannuksia, on niiden määrä vähennettävä palkansaajalle maksettavasta päivärahasta. (Määttä & Palomäki, 2024, luku 8.7.1.)

Jos palkansaajan käytössä olevassa vuokra-asunnossa majoittuu myös perheenjäseniä, heistä aiheutuvista lisäkustannuksista syntyy palkansaajalle veronalainen luontoisetu. Mikäli perheen majoituksesta ei aiheudu työnantajalle lisäkustannuksia, ei palkansaajalle myöskään synny luontoisetua. (Määttä & Palomäki, 2024, luku 8.7.1.)

8.5 Työ- ja virkasuhteen perusteella saatavat bonukset

Palkansaajalle voi kertyä työnantajan maksamien suoritusten perusteella erilaisia etuuksia, esimerkiksi hotellien ja lentoyhtiöiden bonuspisteitä. Jos etuus käytetään työnantajan hyväksi, ei verovelvolliselle synny veronalaista etua. Etuus käytetään työnantajan hyväksi esimerkiksi silloin, kun työntekijä luovuttaa lentomatkoista kertyneet pisteet työnantajansa käyttöön. Etuuksien käyttämisestä työnantajan hyväksi ovat myös erilaisten tasokorotusten käyttö tai parempitasoiseen hotelliin vaihtaminen työmatkalla. Kanta-asiakasohjelmaan sisältyviä jäsentasoetuja, kuten etusijaa jonotuslistalla, omaa lähtöselvitystä ja rauhallisen odotustilan käyttöä pidetään vähäisinä verovapaina etuina. Jos palkansaaja saa bonuspisteiden käytön seurauksena ilmaisia aterioita esimerkiksi hotelliyöpymisen yhteydessä, on aterioiden vaikutus huomioitava verovapaiden päivärahojen määrässä. (Määttä & Manninen, 2019, luku 3.1, 3.3.)

Jos palkansaaja saa työnantajan maksamien suoritusten perusteella kertyneet etuudet yksityiseen käyttöönsä, on etuus palkansaajan veronalaista ansiotuloa. Tällainen etuus on esimerkiksi työsuhteen perusteella saatujen lentopisteiden käyttö palkansaajan oman yksityismatkan tai perheenjäsenen

lentolippuun. Mikäli etuus saadaan käyttöön työnantajan myötävaikutuksella, on työnantajalla velvollisuus suorittaa siitä sairausvakuutusmaksu ja ilmoittaa veronalainen etuus tulorekisteriin. Jos palkansaaja saa edun kolmannelta osapuolelta ilman työnantajan myötävaikutusta, ei työnantajalla ole velvollisuutta sairausvakuutusmaksun maksamiseen, eikä velvollisuutta ilmoittaa tai valvoa palkansaajan saamia etuja. Palkansaajan osalta kyseessä on muu veronalainen ansiotulo, josta hänen on itse ilmoitettava veroilmoituksellaan. (Määttä & Manninen, 2019, luku 3.2, 3.5.)

8.6 Passi

Työnantajan kustantama passi on lähtökohtaisesti palkansaajan veronalaista ansiotuloa. Työnantaja voi korvata verovapaasti passin hankinnasta aiheutuvat kustannukset tietyissä poikkeustapauksissa, kuten silloin, kun olemassa oleva passi on työssä tarvittavan viisumin hankkimisen takia tulevan työskentelyvaltion suurlähetystössä ja työntekijä tarvitsee kyseisenä aikana passia toista ulkomaansa matkaa varten. (HE 108/2024, s. 15.)

Tuloverolain 1.1.2025 voimaan tulleen säädöksen perusteella työnantaja voi korvata verovapaasti työntekijän ja hänen perheenjäsenensä passikustannukset myös silloin, kun ne liittyvät rajat ylittävään työskentelytilanteeseen (TVL 69 d 1 mom. 1 k.). Muita tilanteita varten hankittu passi on palkansaajan veronalainen etu (Määttä & Rautajuuri, 2024, luku 2.5).

8.7 Sakko ja hallinnollinen seuraamusmaksu

Sakko on taloudellinen seuraamus lainvastaisesta toiminnasta. Luonnolliselle henkilölle määrättävässä sakossa on kyse henkilökohtaisesta rangaistuksesta, joka on palkansaajan tuloverotuksessa vähennyskelvoton elantomeno. Jos työnantaja maksaa palkansaajalle määrätyn sakon joko suoraan valtiolle tai korvaa sen palkansaajalle itselleen, on suoritus palkansaajan veronalaista palkkaa. Veronalaisuuteen ei vaikuta se, onko sakon aiheuttanut tapahtuma tapahtunut työtehtävien yhteydessä tai muutoin työaikana. (Määttä & Tuomi,

2021, luku 3.1.) Työntekijän työtehtävien yhteydessä saaman ylinopeussakon korvaamisesta on korkeimman hallinto-oikeuden päätös KHO 23.5.1986/1966. Päätös koskee tilannetta, jossa yhtiö oli maksanut hallintojohtajalleen ylinopeussakon, jonka tämä oli saanut ajaessaan yhtiön autolla toisessa kaupungissa pidettävään kokoukseen. KHO katsoi, että sakko on henkilökohtaisiin kustannuksiin kuuluva meno ja työnantajan maksamana se oli hallintojohtajan palkanluonteinen etu. (KHO 23.5.1986/1966.)

Pysäköintivirhemaksu on hallinnollinen seuraamusmaksu, joka kuuluu maksettavaksi pysäköintivirheen tehneelle kuljettajalle. Jos palkansaaja saa työtehtävien hoitamisen yhteydessä pysäköintivirhemaksun kuljettaessaan työnantajansa ajoneuvoa, ja työnantaja maksaa pysäköintivirhemaksun palkansaajan puolesta tai korvaa sen hänelle, on suoritus palkansaajan veronalaista palkkaa. Jos pysäköintivirhemaksu osoitetaan työnantajalle, koska ajoneuvon kuljettaja ei ole tiedossa maksua määrättäessä, eikä työnantaja peri maksua takaisin palkansaajalta, saa palkansaaja palkkana verotettavan rahanarvoisen edun. (Määttä & Tuomi, 2021, luku 4.)

Ylikuormamaksu määrätään kuljetukseen käytetyn ajoneuvon omistajan tai pysyvän haltijan maksettavaksi. Jos palkansaaja ajaa työtehtävien hoitamisen yhteydessä työnantajan omistamalla ajoneuvolla ja ylikuorman kuljetuksesta määrätään ylikuormamaksu, on työnantaja maksuvelvollinen. Vaikka palkansaaja olisi vastuussa ylikuorman ottamisesta, ei hänelle synny veronalaista etua, kun työnantaja maksaa sille lain mukaan kuuluvan ylikuormamaksun. (Määttä & Tuomi, 2021, luku 4.)

9 YHTEENVETO

9.1 Matkakustannusten korvaukset Karelia-ammattikorkeakoulussa

Karelia-ammattikorkeakoulussa tehdään sekä kotimaan että ulkomaan työmatkoja. Tyypillisiä matkoja ovat konferenssi-, koulutus- ja kokousmatkat sekä erilaisiin yhteistyötapaamisiin ja messuihin liittyvät matkat. Karelian henkilökuntaan kuuluvat tekivät vuonna 2024 yhteensä 575 kotimaan- ja ulkomaan matkalaskua, joista vajaa neljännes koski ulkomaille tehtyjä työmatkoja. Matkakustannukset olivat yhteensä hieman yli 500 000 euroa.

Karelia-ammattikorkeakoulun työmatkoihin sovelletaan Ammattikorkeakoulujen työehtosopimusta, jonka perusteella työmatkojen korvaamisessa noudetaan Verohallinnon päätöstä verovapaista matkakustannusten korvauksista. Koska työehtosopimus ei velvoita Karelia-ammattikorkeakoulua korvaamaan matkakustannuksia Verohallinnon kustannuspäätöstä suurempina tai lievemmin perustein, ei työehtosopimuksen osalta tule tarvetta maksaa matkakustannusten korvauksia ennakonpidätyksen alaisena.

Karelia-ammattikorkeakoululla on kaksi kampusta, jotka molemmat sijaitsevat Joensuussa. Kareliassa ei näin ollen tehdä työmatkoja toissijaiselle työnteke mispaikalle. Kahden varsinaisen työpaikan väliset matkat voisivat tulla kysee seen, jos henkilökuntaan kuuluvia työskentelisi säännöllisesti esimerkiksi kaksi päivää viikossa myös toisella kampuksella varsinaisen työpaikkansa lisäksi. Saamani tiedon mukaan kahta varsinaista työpaikkaa ei ole muodostu nut kenellekään. Mikäli tällainen tilanne tulisi, työnantajan olisi mahdollista korvata varsinaisten työpaikkojen väliset matkat EPL 15 §:n perusteella ennakonpidätystä toimittamatta. Koska kampusten välisissä matkoissa ei ole kyse kahden varsinaisen työpaikan välisestä matkasta, ovat ne työmatkoja erityiselle työnteke mispaikalle. Kampusten välinen matka on noin kilometri, joten päivärahaa kampusten välisistä matkoista ei voi maksaa verovapaasti.

Ulkopuolisten matkustajien matkalaskut maksetaan Karelia-ammattikorkeakoulun palkanlaskennan kautta. Näiden niin sanottujen kertakävijöiden, esimerkiksi luennoitsijoiden matkoja tulee harvakseltaan maksettavaksi ja tyypillisesti heille korvataan todellisia matkakustannuksia, kuten junalippuja, verovapaasti kuitteja vastaan. Suositus on, että henkilön oma työnantaja maksaa matkakustannukset ja laskuttaa ne Karelia-ammattikorkeakoululta. Ulkopuolisille matkustajille tehdään jonkin verran matkavarauksia Karelia-ammattikorkeakoulun sopimusmatkatoimiston ja hotellivarausjärjestelmän kautta. Matkavarauksia tehdään esimerkiksi opiskelijoille, jotka esittelevät Karelian toimintaa messuilla tai muussa tilaisuudessa sekä luennoimaan tuleville henkilöille.

9.2 Pohdinta

Opinnäytetyön liitteenä olevaa koostetta (liite 1) tehdessäni hyödynsin aikaisemmissa työtehtävissäni tekemiäni havaintoja siitä, millaisille matkustajatyypeille korkeakouluissa tyypillisesti maksetaan matkakustannusten korvauksia. Sen pohjalta pyrin valitsemaan koosteeseen tilanteita, joita myös Karelia-ammattikorkeakoulussa voisi mahdollisesti esiintyä.

Koosteessa käsiteltäviksi erityiskysymyksiksi valikoitui pääosin tilanteita, joita käsitykseni mukaan esiintyy melko yleisesti työmatkojen tekemisen yhteydessä. Näiden osalta työnantajan on tiedettävä mitä kustannuksia tai miltä osin kustannuksia voidaan korvata työntekijälle verovapaasti. Työmatkan aikana saatuja sakkoja tai hallinnollisia seuraamusmaksuja työnantajat korvannevat harvoin työntekijöille, mutta niiden veronalaisuuden selvittäminen kiinnosti minua ja päädyin ottamaan asian opinnäytetyöhön. Jos työntekijä esimerkiksi saa työtehtäviä hoitaessaan pysäköintivirhemaksun käyttäessään työnantajan omistamaa autoa, on työnantajan korvaama sakko työntekijän veronalaista palkkatuloa, koska pysäköintivirhemaksu kuuluu pysäköintivirheen tehneen kuljettajan maksettavaksi. Sen sijaan, jos työntekijälle määrätään ylikuormamaksu hänen ajaessaan työnantajan omistamaa autoa työtehtäviä hoitaessaan, kuuluu ylikuormamaksu työnantajan maksettavaksi, koska ylikuormamaksusta vastaa ajoneuvon omistaja tai haltija.

Karelia-ammattikorkeakoulun sisäinen matkustusohje ja muut sisäisessä intrassa olevat matkustukseen liittyvät ohjeistukset ovat varsin kattavia ja niissä on huomioitu monelta osin työmatkustamiseen liittyviä asioita. Muutama opin- näytetyön Erityiskysymykset osiossa käsitellyistä asioista on sellaisia, jotka voisivat olla hyvä lisäys Karelian matkustusohjeistuksiin. Kyseiset asiat sisältyvät opinnäytetyön liitteenä olevaan koosteeseen, mutta ovat siinä hyvin tiivistetyssä muodossa, eikä kooste välttämättä tavoita työmatkoja tekeviä työntekijöitä. Yksi ehdotus matkustusohjeistukseen lisättävistä asioista on ohjeistus työmatkoista kertyneiden lentopisteiden ja muiden asiakasetujen käytöstä. Tästä ei ole Karelian nykyisissä matkustusohjeistuksissa kirjallista ohjeistusta, mutta asiasta on ohjeistettu työntekijöitä suullisesti. Työnantajalla olisi mielestäni hyvä olla myös kirjallinen ohjeistus, josta selviää, että mikäli työnantajan maksamista työmatkoista saadaan etuja, kuten lentopisteitä tai ilmaisia hotelliyöpymisiä, tulee edut antaa työnantajan käyttöön eli käytännössä hyödyntää työmatkoihin. Jos työntekijä käyttää työmatkoista kertyneitä pisteitä yksityis- matkaansa, on kyseessä työntekijän veronalainen etu, josta työntekijän on itse ilmoitettava veroilmoituksellaan.

Toinen asia, jota ehdotan lisättäväksi matkustusohjeistukseen, on hotelliaami- aisen käsittely tilanteessa, jossa se ei sisälly huoneen hintaan. Kaikille mat- kustajille ei välttämättä ole selvää, että mikäli aamiainen ei sisälly huoneen hintaan, se on päivärahalta katettava kustannus eikä työnantaja voi korvata sitä verovapaasti. Aamiainen käsitellään siten eri tavalla kuin työmatkan ai- kana saatu ateria, kuten esimerkiksi työnantajan kustantama lounas asiakas- tapaamisen yhteydessä, joka merkitään matkalaskulle päivärahaan vaikutta- vaksi ilmaiseksi ateriaksi. Kolmas ehdotus matkustusohjeistukseen lisättä- väksi asiaksi on Verohallinnon Työmatkakustannusten korvaukset verotuk- sessa ohjeessa oleva näkemys matka-ajan huomioimisesta päivärahalasken- nassa silloin, kun palkansaaja yhdistää vapaa-aikaa työmatkaansa. Tämä kos- kee tilannetta, jossa työntekijä yhdistää työmatkaansa vapaa-ajan viettoa mat- kustamalla erityiselle työntekemisaikakunnalle etukäteen tai jäämällä sinne työmatkan jälkeen. Verohallinto katsoo, että palkansaajan meno- ja paluumat- kaan käyttämän ajan voi laskea tällaisessa tilanteessa päivärahaoikeuteen.

9.3 Johtopäätökset

Tutkimusongelmassa kysyttiin kenelle, millä edellytyksillä ja millaisia matkakustannusten korvauksia voidaan korvata verovapaasti ja milloin kustannukset ovat veronalaisia. Lähdin ratkaisemaan tutkimusongelmaa perehtymällä matkakustannusten korvausten sääntelyä koskevaan lainsäädäntöön, lain esitöihin, erilaisiin Verohallinnon syventäviin vero-ohjeisiin sekä oikeuskirjallisuuteen.

Matkakustannusten korvausten verovapauden edellytyksistä säädetään tuloverolaissa. Tuloverolain mukaan työnantaja voi korvata verovapaasti työntekijälle työmatkasta aiheutuneet matkakustannusten korvaukset Verohallinnon kustannuspäätöksen mukaisin määrin ja perustein. Työnantaja voi korvata verovapaasti myös työntekijän toissijaiseen työpaikkaan tekemän matkan matkustamis- ja majoittumiskustannukset, eräät tuloverolaissa verovapaaksi säädettyt ulkomaan työskentelyyn liittyvät muutto- ja matkakustannukset, rajat ylittäviin työskentelytilanteisiin liittyvät viranomaisrekisteröinnit ja maahantuloon liittyvät kustannukset sekä työpaikan sijainnin vuoksi tehdystä muutosta aiheutuvat muutto- ja matkakustannukset. Matkakustannusten korvausten verovapaus edellyttää, että työntekijä esittää työnantajalle matkalaskun tai muun luotettavan selvityksen työmatkasta aiheutuneista kustannuksista. Tiettyjen henkilökohtaisten palkkioiden maksaja rinnastetaan ennakkoperintälaissa työnantajaan ja tällä perusteella myös kyseisille palkkionsaajille voidaan maksaa verovapaasti matkakustannusten korvauksia.

Verohallinnon syventävissä vero-ohjeissa on ohjeistettu tietyistä poikkeuksista, joissa matkakustannusten korvauksia voidaan korvata verovapaasti myös muille kuin palkan- ja palkkionsaajille. Nämä poikkeustapaukset ovat seuraavat:

- Harjoittelijalle voidaan korvata verovapaasti opintoihin kuuluvan harjoittelun aikana tehdyn työmatkan kustannukset kuten palkansaajalle.
- Työhaastatteluun ja sovelluskokeeseen osallistuvilla voidaan korvata verovapaasti haastattelumatkasta aiheutuneet todelliset

matkakustannukset. Tehtävään valitulle voidaan korvata verovapaasti myös muita matkakustannusten korvauksia, esimerkiksi päivärahaa.

- Muu maksaja voi korvata toimintaansa tai järjestämäänsä tilaisuuteen liittyviä matkakustannuksia verovapaasti henkilölle, jolle ei makseta muuta korvausta. Verovapaasti voidaan korvata vain tositteisiin perustuvat matkakustannukset. Tositteisiin perustavaksi kustannukseksi katsotaan myös oman auton käytöstä korvattava kilometrikorvaus, joka ei ylitä Verohallinnon matkakuluvähennyspäätöksen mukaista määrää.

Lähtökohtaisesti muille saajille ja muissa tilanteissa maksetut matkakustannusten korvaukset ovat veronalaisia. Tutkimusongelmassa kysyttiin veronalaisena käsiteltävien matkakustannusten korvausten osalta, milloin kustannukset voidaan korvata ennakonpidätystä toimittamatta ja milloin ennakonpidätys on toimitettava. Verohallinnon kustannuspäätöksen mukaisesti maksettavat matkakustannusten korvaukset voidaan maksaa luonnolliselle henkilölle ennakonpidätystä toimittamatta. Ennakonpidätystä toimittamatta voidaan maksaa myös työntekijälle työstä välittömästi aiheutuneet kustannukset, mikäli työnantaja ei korvaa kustannuksia työntekijälle. Muissa tilanteissa matkakustannusten korvauksista on toimitettava pääsääntöisesti ennakonpidätys. Ennakonpidätyksen alaisista palkaksi katsottavista matkakustannusten korvauksista maksetaan työnantajan sairausvakuutusmaksu sekä tapauskohtaisesti muut sivukulut.

Vaikka edellä esitetyt säännökset vaikuttavat tiivistettyinä varsin selkeiltä, niiden soveltaminen käytännössä ei kuitenkaan ole välttämättä niin yksinkertaista. Matkakustannusten korvausten verokohteluun liittyvät tilanteet voivat toisinaan olla epäselviä ja tulkinnanvaraisia. Aina ei ole selvästi pääteltävissä voiko jonkin kustannuksen korvata verovapaasti vai onko se veronalainen. Veronalaisten korvausten osalta voi olla epäselvää voiko kustannuksen korvata ennakonpidätystä toimittamatta vai täytyykö ennakonpidätys toimittaa.

Opinnäytetyön liitteenä oleva kooste (liite 1) on laadittu opinnäytetyössä käytettyjen oikeuslähteiden perusteella. Merkittävimmissä asemassa koostetta tehdessä olivat tuloverolaki ja erilaiset Verohallinnon syventävät vero-ohjeet. Koostetta laatiessani koin hankalimmaksi joidenkin tilanteiden osalta päättelyn siitä, voiko kyseiselle saajalle korvata todelliset tositteisiin perustuvat matkakustannukset verovapaasti, vai ovatko kaikki matkakustannusten korvaukset saajalle veronalaisia. Tositteisiin perustuvien matkakustannusten korvausten verovapauden edellytyksenä on, että kyse on maksajalle kuuluvista kustannuksista. Kustannusten korvaamisen täytyy siten liittyä maksajan omaan toimintaan tai tämän järjestämään tilaisuuteen. Epäselvyyttä aiheutti esimerkiksi ulkomailta Suomeen henkilökuntavaihtoon tulevan henkilön matkakustannusten korvausten verokohtelu. Se oli mielestäni melko selvää, ettei saajalle voi korvata verovapaasti esimerkiksi päivärahaa, koska matkakustannusten korvauksia koskevasta sääntelystä ei löydy sille perustetta kyseisen saajan osalta. Pohdintaa aiheutti se, voiko saajan tositteisiin perustuvat todelliset kustannukset korvata verovapaasti, vai ovatko kaikki matkakustannusten korvaukset saajalle veronalaisia. Ratkaisevaa tässä oli se, onko kyse maksajalle kuuluvista kustannuksista vai ei. Päädyin siihen, että matkakustannuksissa ei ole kyse maksajalle kuuluvista kustannuksista vaan matkan tekeminen on vaihtoon tulevan henkilön intressissä, eikä hänelle näin ollen voi korvata verovapaasti edes todellisia tositteisiin perustuvia kustannuksia. Verohallinnon kustannuspäätöksen mukaisesti korvattavat kustannukset voi kuitenkin korvata ennakonpidätystä toimittamatta.

Koosteessa on muutamassa kohdassa maininta matkatuesta/matka-apurahasta. Opinnäytetyössä ei ole selvitetty, millä edellytyksillä matkatukea/matka-apurahaa voidaan myöntää verovapaasti, joten näiden mainintojen osalta on selvítettävä erikseen, onko kyseisessä tilanteessa edellytyksiä matkatuen/matka-apurahan myöntämiseen. Koosteessa ei oteta kantaa mitä sivukuluja ennakonpidätyksen alaisista korvauksista on maksettava missäkin tilanteessa, koska opinnäytetyössä ei ole syvennytty tarkemmin niitä koskeviin säännöksiin. Ennakonpidätyksen alaisten korvausten osalta on siten selvítettävä tapauskohtaisesti, onko sairausvakuutusmaksun lisäksi maksettava myös muita sivukuluja.

Koosteessa on parhaan ymmärryksen mukaan tehdyt päätelmät kustakin tilanteesta, mutta joidenkin tilanteiden osalta olen saattanut tulkita matkakustannusten korvaamiseen liittyvää sääntelyä virheellisesti. Koostetta katsottaessa onkin hyvä huomioda, että sen sisältämät tulkinnat eivät ole välttämättä kaikilta osin päteviä.

Matkakustannusten korvaukset ovat tyypillisiä eriä, joihin yrityksiin kohdistuvissa ennakoperinnän verotarkastuksissa kiinnitetään huomiota. Korvausten maksamisessa tehdyt virheet voivat johtaa jälkikäteen huomattaviin maksuunpanoihin sekä matkakorvauksia maksavien että niitä saavien osalta. Epäselvissä ja tulkinnanvaraisissa tilanteissa työnantajan ja muun matkakorvauksia maksavan on mahdollista hakea Verohallinnolta sitovaa ennakkoratkaisua ennakonpidätyksen toimittamisesta. Ennakkoratkaisua voi hakea myös matkakorvausten saaja sekä saaja ja korvauksia maksava taho yhdessä. (Karttunen ym., 2017, s. 24, 260.) Hakemalla epäselvässä tilanteessa ennakkoratkaisu Verohallinnolta saadaan varmistettua, että maksettavat matkakustannusten korvaukset tulevat käsiteltyä verotuksellisesti oikein. Näin maksetuista korvauksista ei aiheudu myöhemmin veroseuraamuksia matkakustannuksia maksavalle organisaatiolle eikä myöskään korvauksia saavalle henkilölle.

9.4 Jatkotutkimusehdotus

Tämän opinnäytetyön ulkopuolelle rajattiin yleishyödyllisten yhteisöjen, erityisalojen sekä liikkuvaa työtä tekevien matkakustannusten korvausten menettelyt. Lisäksi tutkimuksen ulkopuolelle jäi tuloverolain TVL 72 § 2 momentin mukainen työmatka, eli työkomennusmatka. Näistä jälkimmäistä on käsitelty Johdannossa mainitussa Katja Halosen Pro gradu -tutkielmassa, mutta muutoin TVL 72 § 2 momentin työkomennusmatkojen käsittely vaikuttaisi jääneen sangen vähälle.

TVL 72 § 2 momentin säännös soveltuu tilanteisiin, joissa verovelvollisen työntekemispaikka on vähintään 100 kilometrin etäisyydellä hänen asunnostaan, verovelvollinen joutuu yöpymään tilapäisissä majoitustiloissa

työntekemispaikan sijainnin vuoksi ja lisäksi työskentely on tilapäistä, eli kestää enintään kolme vuotta samassa työntekemispaikassa (Räbinä, 2019, s. 701–703). Jatkotutkimusehdotuksena ehdotan tutkimusta työkomennusmatkoista. Sen voisi toteuttaa erilaisiin esimerkkitalanteisiin perustuen.

9.5 Lopuksi

Ryhtyessäni opinnäytetyön tekoon, minulla oli jonkin verran aikaisempaa tietämystä matkakustannusten korvausten veronalaisuudesta. Opinnäytetyön teoria-aineistoon perehtymisen myötä tietämykseni aiheeseen liittyvistä asioista on sekä laajentunut että syventynyt huomattavasti. Samalla on vahvistunut käsitykseni siitä, että matkakustannusten korvaamisessa on kyse laajasta ja monimutkaisesta asiakokonaisuudesta, johon liittyy paljon erilaista sääntelyä. Pysyäkseen ajan tasalla sääntelystä, sitä on syytä seurata säännöllisesti, koska muutoksia voi tulla niin lainsäädäntöön kuin Verohallinnon ohjeisiin.

Opinnäytetyön tavoitteena oli selkeyttää matkakustannusten korvausten verotuksen käytäntöjä niin toimeksiantajalle kuin mahdollisesti muillekin organisaatioille. Katsoisin opinnäytetyön onnistuneen tässä kohtalaisen hyvin. Opinnäytetyön teoriaosassa on käsitelty kattavasti aihetta ja siihen liittyvää sääntelyä, johtopäätöksissä on kiteytetty vastaukset tutkimusongelmassa esitettyihin kysymyksiin ja opinnäytetyön lopputuloksena laadittuun koosteeseen on koottu erilaisia matkakustannusten korvaamiseen liittyviä tilanteita. Toivon näiden kaikkien osaltaan selkeyttävän matkakustannusten korvausten verotuksen käytäntöjä. On kuitenkin hyvä huomioida, että käytännössä esille tulevat matkakustannusten korvaamiseen liittyvät tilanteet voivat olla tulkinnanvaraisia, eivätkä kaikki tilanteet ole ratkaistavissa tämän opinnäytetyön annin perusteella.

Tässä tutkimuksessa ei ole käsitelty henkilötietoja, joten tietosuojaperiaatteita ei ole tarvinnut ottaa huomioon. Tutkimuksen teoriaosa pohjautuu luotettaviin lähteisiin, sillä lähdeaineisto koostuu lainsäädännöstä, lain esitöistä, oikeuskirjallisuudesta, Verohallinnon syventävistä vero-ohjeista sekä muutamasta

korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisusta. Käytetyt lähteet on merkitty hyvän tieteellisen käytännön mukaisesti niin tekstiviittauksissa kuin lähdeluettelossa-kin.

LÄHTEET

Ammattikorkeakoulujen työehtosopimus. (2024). <https://www.sivista.fi/wp-content/uploads/2024/03/AMK-TES-15.3.2024-versio.pdf>

Ammattikorkeakoululaki 932/2014. Haettu 27.4.2025 osoitteesta <https://finlex.fi/eli?uri=http://data.finlex.fi/eli/sd/2014/932/ajantasa/2024-11-22/fin>

EPA 1124/1996. Ennakkoperintäasetus. Haettu 27.4.2025 osoitteesta <https://finlex.fi/eli?uri=http://data.finlex.fi/eli/sd/1996/1124/ajantasa/2024-11-28/fin>

EPL 1118/1996. Ennakkoperintälaki. Haettu 27.4.2025 osoitteesta <https://finlex.fi/eli?uri=http://data.finlex.fi/eli/sd/1996/1118/ajantasa/2024-08-16/fin>

HE 200/1992. Hallituksen esitys Eduskunnalle tuloverolaiksi sekä laiksi eräiden yleishyödyllisten yhteisöjen veronhuojennuksista annetun lain 1 ja 6 §:n muuttamisesta. https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/HallituksenEsitys/Documents/he_200+1992.pdf

HE 112/2008. Hallituksen esitys Eduskunnalle vuoden 2009 tuloveroasteikolaiksi ja eräksi muiksi tuloveroperusteita koskeviksi muutoksiksi. https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/HallituksenEsitys/Documents/he_112+2008.pdf

HE 108/2024. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi vuoden 2025 tuloveroasteikosta ja tuloverolain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta sekä eräksi muiksi verolaiksi. https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/HallituksenEsitys/Documents/HE_108+2024.pdf

Heikura, M. & Keskinen, M. (2022). Verohallinnon päätös ennakonpidätysvelvollisuudesta vapauttamisesta. Verohallinto. <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/paatokset/47247/verohallinnon-p%c3%a4%c3%a4t%c3%b6s-enakonpid%c3%a4tysvelvollisuudesta-vapauttamisesta2/>

Heikura, M. & Keskinen, M. (2024). Verohallinnon päätös verovapaista matkakustannusten korvauksista vuonna 2025. Verohallinto. <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/paatokset/47405/verohallinnon-paatos-verovapaista-matkakustannusten-korvauksista-vuonna-2025/#>

Heikura, M. & Luukkonen, L. (2024). Verohallinnon päätös matkakuluvähennyksen määrästä vuodelta 2024 toimitettavassa verotuksessa. Verohallinto. <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/paatokset/47204/verohallinnon-paatos-matkakuluvahennyksen-maarasta-vuodelta-2024-toimitettavassa-verotuksessa/>

Kananen, J. (2014). Toimintatutkimus kehittämistutkimuksen muotona: Miten kirjoitan toimintatutkimuksen opinnäytetyönä? Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Kananen, J. (2015). Opinnäytetyön kirjoittajan opas: Näin kirjoitan opinnäytetyön tai pro gradun alusta loppuun. Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Karelia-ammattikorkeakoulu. (n.d.). Tietoa Kareliasta. Haettu 7.3.2025 osoitteesta <https://www.karelia.fi/tietoa-kareliasta/>

Karelia-ammattikorkeakoulu. (n.d.) Toimintakertomus 2024. Haettu 19.3.2025 osoitteesta <https://www.karelia.fi/toimintakertomus-2024/>

Karttunen, S., Pasanen, V., & Tannila, E. (2017). Työmatkat ja verotus (2., uudistettu painos.). Alma Talent.

Keinänen, A. (2018). Empiirinen tutkimus oikeustieteissä. Teoksessa Määttä, T. (toim.) Oikeudellisen ajattelun perusteita (s. 26–31). Itä-Suomen yliopisto. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-61-2853-5>

Keinänen, A. & Vääänen, U. (2016). Empiirinen oikeustutkimus - mitä ja milloin? Teoksessa Miettinen, T. (toim.) Oikeustieteellinen opinnäyte - artikkeleita oikeustieteellisten opinnäytteiden vaatimuksista, metodista ja arvostelusta (s. 246–271). Edita Publishing.

KHO 17.11.1982/5165. <https://finlex.fi/fi/oikeuskaytanto/korkein-hallinto-oikeus/ennakkopaatokset/1982/B-II-579?language=fin&highlightId=374994&highlightParams=%7B%22type%22%3A%22BASIC%22%2C%22search%22%3A%22579%22%7D>

KHO 23.5.1986/1966. <https://finlex.fi/fi/oikeus/kho/vuosikirjat/1986/198601966?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=KHO%3A1986-B-II-588>

Laitinen, M., & Peltomäki, T. (2025). Ennakkoperintä. WSOYpro. Haettu 8.3.2025 osoitteesta <https://verkkokirjahylly.almatalent.fi/>

Laki rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta 627/1978. Haettu 27.4.2025 osoitteesta <https://finlex.fi/eli?uri=http://data.finlex.fi/eli/sd/1978/627/ajantasa/2022-12-20/fin>

Mattinen, K. (2025). Henkilökunta- ja luontoisedut käytännönläheisesti (5., uudistettu painos.). Kauppakamari.

Mattinen, K., Parnila, K., & Väisänen, M. (2024). Palkanlaskenta käytännönläheisesti (5., uudistettu painos.). Kauppakamari.

Määttä, T. & Manninen, P. (2019). Bonusten verotus. Verohallinto. <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/48186/bonusten-verotus/>

Määttä, T. & Palomäki, M. (2020). Tositteisiin perustuvat matkakustannusten korvaukset verotuksessa. Verohallinto. <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/kannanotot/90139/tositteisiin-perustuvat-matkakustannusten-korvaukset-verotuksessa/>

Määttä, T. & Palomäki, M. (2021). Työharjoittelijalle annettujen etujen ja maksettujen korvausten verotus. Verohallinto. <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/73428/ty%C3%B6harjoittelijalle-annettujen-etujen-ja-maksettujen-korvausten-verotus2/>

Määttä, T. & Palomäki, M. (2022). Työstä välittömästi johtuvat kustannukset ennakkoperinnässä. Verohallinto. <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/76875/tyosta-valittomasti-johtuvat-kustannukset-ennakkoperinnassa2/>

Määttä, T. & Palomäki, M. (2024). Työmatkakustannusten korvaukset verotuksessa. Verohallinto. <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/48013/tyomatkakustannusten-korvaukset-verotuksessa6/>

Määttä, T. & Rautajuuri, A-L. (2024). Henkilökuntaedut verotuksessa. Verohallinto. <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/62486/henkilokuntaedut-verotuksessa9/>

Määttä, T. & Rautajuuri, A-L. (2025a). Työnantajan maksamien kustannusten ja asettautumispalveluiden verotus kansainvälisissä työskentelytilanteissa. Verohallinto. <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/kannanoto/101267/ty%C3%B6nantajan-maksamien-kustannusten-ja-asettautumispalveluiden-verotus-kansainv%C3%A4lisiss%C3%A4-ty%C3%B6skentelytilanteissa2/>

Määttä, T. & Rautajuuri, A-L. (2025b). Yleinen ja rajoitettu verovelvollisuus sekä verosopimuksen mukainen asuminen - luonnolliset henkilöt. Verohallinto. <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/48999/yleinen-ja-rajoitettu-verovelvollisuus-seka-verosopimuksen-mukainen-asuminen--luonnolliset-henkilot4/>

Määttä, T & Tuomi, O. (2021). Työnantajan työntekijän puolesta maksamien sakkujen ja oikeudenkäyntikulujen verotus. <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/98317/ty%C3%B6nantajan-ty%C3%B6ntekij%C3%A4n-puolesta-maksamien-sakkujen-ja-oikeudenk%C3%A4yntikulujen-verotus/>

Määttä, T. & Valta, M-S. (2025a). Korkeakoulussa työskentelevien henkilöiden verotus kansainvälisissä tilanteissa. Verohallinto. <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/86049/opettajan-ja-tutkijan-verotus-kansainvalisissa-tilanteissa/>

Määttä, T. & Valta, M-S. (2025b). Ulkomailla työskentelyn verotus. <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/49111/ulkomailla-tyoskentelyn-verotus7/>

Niskakangas, H., Viitala, T., & Hokkanen, M. (2020). Johdatus Suomen verojärjestelmään (4., uudistettu painos.). Alma Talent.

Nykänen, P., & Nieminen, M. (2025). Tuloverolain kommentaari. Alma Talent. Haettu 25.4.2025 osoitteesta <https://verkkokirjahylly.almatalent.fi/>

Nykänen, P., Rautiainen, P., Ruohonen, J., Urpilainen, M., & Virtanen, P. (2019). Johdatus oikeusjärjestykseen (Toinen, uudistettu painos.). Tampereen yliopisto, Johtamisen ja talouden tiedekunta.

Peltomäki, T. (2018). Työmatkojen verotus käytännönläheisesti. Kauppakamari.

Peltomäki, T. (2020). Ennakkoperintälaki käytännössä (3., uudistettu painos.). Alma Talent.

Räbinä, T., Myllymäki, J., & Myrsky, M. (2019). Henkilökohtaisen tulon verotus (3., uudistettu painos.). Alma Talent.

Saarinen, M. (2018). Ulkomaankomennus: Työ-, sosiaali- ja vero-oikeudelliset näkökohdat. Alma Talent.

TVL 1535/1992. Tuloverolaki. Haettu 27.4.2025 osoitteesta <https://finlex.fi/eli?uri=http://data.finlex.fi/eli/sd/1992/1535/ajantasa/2024-12-05/fin>

Työaikalaki 872/2019. Haettu 27.4.2025 osoitteesta <https://finlex.fi/eli?uri=http://data.finlex.fi/eli/sd/2019/872/ajantasa/2024-12-19/fin>

Verohallinnon tilastotietokanta. (2024). Yleisesti verovelvollisten merkittävimmät tuloerät alueittain muuttujina tunnusluvut, alue, verovuosi ja erä [tilasto]. Haettu 27.4.2025 osoitteesta https://vero2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/Vero/Vero_Henkiloasiakkaiden_tuloverot_lopulliset_alue/tulot_102.px/

LIITE 1 KOOSTE MATKAKUSTANNUSTEN KORVAUKSISTA

VKP = Verohallinnon kustannuspäätöksen mukaisesti (päiväraha, ateriakorvaus, km-korvaus, matkaliput ym. matkakustannukset)

TPK = tositteisiin perustuvat todelliset kustannukset (mm. matkaliput, majoitus), oman auton käyttö verohallinnon matkakuluvähennyspäätöksen mukaisesti (0,27 e/km v. 2025, km-korvaus ilmoitetaan tulorekisteriin)

KMK = kaikki matkakustannukset (TPK, VKP, muut matkakustannukset)

Ulkopuoliselle henkilölle maksettava (ei työsuhdetta Kareliaan) ennakonpidätyksestä vapaa korvaus voi olla työkorvausta tai muuta veronalaista ansiotuloa
Kaikista ennakonpidätyksen alaisista korvauksista maksetaan sairausvakuutusmaksu, muut sivukulut on tarkistettava tapauskohtaisesti

	Verovapaa	Ennakonpidätyksestä vapaa	Ennakonpidätyksen alainen	Lisätietoja
Työntekijä				
Työmatka	VKP			
Kodin ja varsinaisen työpaikan välinen matka			KMK	
Kahden varsinaisen työpaikan välinen matka		VKP		Voidaan maksaa ennakonpidätystä toimittamatta tai kustannusten osuus voidaan vähentää ennen ennakonpidätystä (EPL 15 §).
Ulkomaan työskentely	VKP			Jos kyseessä tilapäinen työskentely (TVL 72 a §) ja varsinainen työpaikka säilyy Suomessa. Lisäksi voidaan korvata työntekijän ja perheenjäsenten muutto- ja matkakustannukset (ks. tarkemmin TVL 76 § 1 mom.), komennusmatkavakuutus (TVL 69 c), maahantuloon liittyvät viranomaisrekisteröinnit ja kustannukset mm. passi, viisumi, työ- ja oleskelulupa, rokotukset, lääkkeet (ks. tarkemmin TVL 69 d).

	Verovapaa	Ennakonpidätyksestä vapaa	Ennakonpidätyksen alainen	Lisätietoja
Henkilökohtaisen palkkion saaja: - luento- tai esitelmäpalkkio - kokouspalkkio - hallintoelimen jäsenyydestä saatu palkkio - luottamustoimesta saatu korvaus	VKP			Voidaan korvata verovapaasti myös, jos palkkiota ei makseta, mutta henkilöllä olisi siihen oikeus. Esim. luennoitsijan matkakulut voidaan korvata verovapaasti, vaikka tämä ei ottaisi luentopalkkiota.
Asiantuntija, ei makseta muuta korvausta	TPK	VKP		Tositteisiin perustuvat kustannukset verovapaasti, päiväraha, km-korvaus, ateriakorvaus veronalaista.
Asiantuntija, maksetaan muu korvaus		TPK, VKP		
Työkorvauksen saaja		TPK, VKP		
Yhteistyökumppani		TPK, VKP		
Karelian opiskelija (työsuhde Kareliaan) Työmatka	VKP			
Karelian opiskelija (ei työsuhdetta)				
Esittelee Karelian toimintaa esim. messuilla	TPK	VKP		Tositteisiin perustuvat kustannukset verovapaasti, päiväraha, km-korvaus, ateriakorvaus veronalaista.
Opintomatka		TPK, VKP		(Onko edellytyksiä matkatuelle/matka-apurahalle?)
Erasmus tms. vaihto		TPK, VKP		(Onko edellytyksiä matkatuelle/matka-apurahalle?)
Harjoittelija (ei työsuhdetta Kareliaan)				
Opintoihin liittyvä harjoittelu, harjoittelun aikana tehty työmatka	VKP			
Työkokeilu tai työvoimaviranomaisen osoittama työharjoittelu, harjoittelun aikana tehty työmatka		TPK, VKP		
Työhaastatteluun tai sovelluskokeeseen osallistuva				
Henkilö valitaan tehtävään	VKP			
Henkilöä ei valita tehtävään	TPK	VKP		Tositteisiin perustuvat kustannukset verovapaasti, päiväraha, km-korvaus, ateriakorvaus veronalaista.

	Verovapaa	Ennakonpidätyksestä vapaa	Ennakonpidätyksen alainen	Lisätietoja
Ulkomailta Suomeen tuleva				
Erasmus tms. henkilöstövaihtoon ulkomailta Suomeen tuleva		TPK, VKP		
Ulkomailta Suomeen työskentelemään tuleva työntekijä - varsinaisella työpaikalla työskentelystä aiheutuvat matkakustannukset			KMK	Verovapaasti voidaan korvata työntekijän ja perheenjäsenien Suomeen muuttamisesta aiheutuvat muutto- ja matkakustannukset sekä komennusmatkavakuutus (ks. TVL 69 c), mutta ei päivärahaa tai ateriakorvausta.
Ulkomailta Suomeen työskentelemään tuleva työntekijä - Suomessa tehdyt työmatkat	VKP			
Ulkomailta Suomeen tuleva rajoitetusti verovelvollinen luennoitsija	VKP			Voidaan korvata verovapaasti myös silloin, kun palkkiota ei makseta, mutta henkilöllä olisi siihen oikeus.
Ulkomailta Suomeen tuleva rajoitetusti verovelvollinen, jolla ei ole varsinaista työpaikkaa ulkomailta (esim. harjoittelija, ulkomailta olevasta toimestaan virkavapaalla tms. oleva) - Suomessa tehdyt työmatkat	VKP			Verovapaasti ei voi korvata Suomeen tulemisesta aiheutuvia kustannuksia, eikä Suomessa olevalla työpaikalla työskentelystä aiheutuneita matkakustannuksia (Suomessa sijaitseva työpaikka katsotaan henkilön varsinaiseksi työpaikaksi).

ERITYISKYSYMYKSIÄ

	Verovapaa (VV)	Ennakonpidätyksen alainen (EP)	Lisätietoja
Vapaa-ajan ja työmatkan yhdistäminen Työntekijä matkustaa erityiselle työntekemispaiikkakunnalle etukäteen tai jää sinne työmatkan jälkeen			
- meno- ja paluumatkan todelliset matkustamiskustannukset - päivärahalaskenta alkaa, kun työtehtävät alkavat/työtehtävät päättyvät	VV		Päivärahalaskennassa voidaan huomioida menomatkan matkustusaika erityiselle työntekemispaiikkakunnalle/paluumatkan matkustusaika erityiseltä työntekemispaiikkakunnalta.
- jos vapaa-ajan osalta korvataan esim. majoituskustannuksia		EP	

	Verovapaa (VV)	Ennakonpidätyksen alainen (EP)	Lisätietoja
Työmatka työntekijän vapaa-ajan asunnolta tai vastaavalta Matkaa pidetään työmatkana enintään siltä osin kuin kuljettu matka ja matka-aika eivät ole pidemmät kuin tilanteessa, jossa matka tehtäisiin työntekijän asunnolta			
Kuljettu matka ja matka-aika enintään yhtä pitkät, kuin työntekijän asunnolta tehdyssä työmatkassa olisi: <ul style="list-style-type: none"> - päiväraha - km-korvaus - matkaliput ym. matkakustannukset (ei saa ylittää asunnolta käsin tehdyn matkan kustannuksia) 	VV		
Kuljettu matka ja matka-aika pidemmät kuin työntekijän asunnolta tehdyssä työmatkassa olisi. Yli menevältä osin: <ul style="list-style-type: none"> - päiväraha - km-korvaus - matkaliput ym. matkakustannukset 		EP	
Aamiainen			
Sisältyy huoneen hintaan	VV		Ei ole päivärahaan vaikuttava ilmainen ateria.
Ei sisälly huoneen hintaan		EP	Aamiainen tulisi vähentää työntekijälle maksettavasta päivärahasta. Jos työnantaja korvaa aamiaisen päivärahan lisäksi, aamiainen ennakonpidätyksen alaista palkkaa.
Majoittumisesta aiheutuvat kustannukset			
- majoituksen hintaan sisältyvä sauna, kuntosali, hotellin kuljetuspalvelu (hotelli ei laskuta palvelusta erikseen)	VV		
- hotellilaskuun sisältyvät pesulapalvelut, puhelin-kulut, minibaarikulut		EP	Mikäli työnantaja maksaa kustannukset hotellilaskun yhteydessä, vähennetään ne ensisijaisesti työntekijän päivärahasta.
Passi			
Rajat ylittävät työskentelytilanteet <ul style="list-style-type: none"> - Suomesta ulkomaille työskentelemään lähtevä - ulkomailta Suomeen työskentelemään tuleva 	VV		Myös perheenjäsenen passi (TVL 69 d).
Ns. kaksoispassi	VV		
Muut tilanteet		EP	

	Verovapaa (VV)	Ennakonpidätyksen alainen (EP)	Lisätietoja
Työ- ja virkasuhteen perusteella saatavat bonukset (mm. hotellien ja lentoyhtiöiden bonuspisteet)			
Työntekijä käyttää työmatkoista kertyneitä etuuksia työnantajan hyväksi (esim. työmatkoihinsa)	VV		
Työntekijä käyttää työmatkoista kertyneitä etuuksia yksityismatkaansa, ks. Lisätietoja kohta			Veronalainen etuus, työntekijän on ilmoitettava etuus omalla veroilmoituksellaan.
Työmatkan aikana saatu sakko tai hallinnollinen seuraamusmaksu			
Pysäköintivirhemaksu tai ylinopeussakko työnantajan autolla, vuokra-autolla, työntekijän omalla autolla)		EP	
Ylikuormamaksu työnantajan autolla	VV		
Ylikuormamaksu työntekijän autolla		EP	